

ภาคผนวก

วิถีชีวิตของเขาวชนผู้เสพยาบ้ารายบุคคล

วิถีชีวิตของเยาวชนผู้เสพยาบ้ารายบุคคล

วิถีชีวิตของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1 เพศชาย อายุ 22 ปี เสพยาบ้ามานาน 6 ปี กำลังศึกษาอยู่วิทยาลัยอาชีวศึกษา ระดับชั้น ปวส. ปีที่ 1 แผนกช่างก่อสร้าง สถานภาพสมรส แยกกันอยู่กับภรรยา มีบุตรสาว 1 คน อายุ 1 ขวบเศษ โดย บิดา มารดาของภรรยาเป็นผู้ดูแล ปัจจุบันผู้ให้ข้อมูลอาศัยอยู่กับบิดา มารดา อายุ 50 ปีเศษ (ทั้งสองคนเคยแต่งงานมีครอบครัว และมีบุตรมาก่อน) และน้องชาย อายุ 6 ขวบ สัมพันธภาพของครอบครัวใกล้ชิดแต่ขัดแย้งกัน การเลี้ยงดูเป็นแบบตามใจ ในวัยเด็ก และเข้มงวดรุนแรงเมื่อโตขึ้นผันแปรไปตามพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูล

บริบทของสิ่งแวดล้อม

1. บริบทของครอบครัว

1.1 ลักษณะที่พักอาศัย ที่พักอาศัยเป็นบ้านเช่าใต้ถุนสูง ไม่र्मร้อน ใต้ถุนบ้านวางเครื่องใช้ต่างๆ ไม่สามารถใช้ประโยชน์เป็นที่นั่งหรือนอนเล่นได้ ทุกคนจึงต้องอยู่บนบ้านเกือบตลอดเวลา บนบ้านเป็นพื้นที่ใช้สอย ซึ่งทุกคนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น รับประทานอาหาร ดูทีวี และพักผ่อน เป็นต้น จากการสังเกตพบรายละเอียด ดังนี้

บ้านไม้ ใต้ถุนสูง มีคอกวัว และฟาร์มไม้เตี้ยๆ อยู่ข้างบ้าน แสงแดดส่องตัวบ้านทางทิศตะวันตกได้เต็มที่ พื้นที่ใต้ถุนบ้าน เป็นพื้นดินมีสิ่งของ เครื่องมือทางการเกษตรอยู่เต็มพื้นที่ บนบ้านมีระเบียงกว้างยาวประมาณ 1.5 เมตร X 3 เมตร ต่อกับบันไดทางขึ้น ใช้เป็นทางเดินผ่านเข้าตัวบ้าน และใช้เป็นครัวประกอบอาหาร วางเครื่องครัวตามสะดวก ด้านในตัวบ้านเป็นพื้นที่ที่สลับซับซ้อน ไม่กว้างนัก มีที่นอน และมุ้ง 2 ชุด ที่กางอยู่ ข้างฝาบ้านมีเสื้อผ้าพาดทับกันเป็นราว

ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกที่บ้าน ร้อนไม่र्मร้อน และไม่่าอยู่ ดังกล่าวที่ว่า

“ที่เห็นบ้านผมไหมล่ะ กลางวัน โดดร้อนเลย จะอยู่ใต้ถุนบ้านก็ไม่ม่ที่ บอกให้ทำห้องข้างล่าง เขาก็บอก จะทำทำไมมันไม่ใช้บ้านเรา ผมก็เห็นอยู่สภาพนี้มาเป็น 10 ปีแล้ว มันม่มีความน่าอยู่เลยที่ เวลาเขาทะเลาะกันที่ ผมก็ต้องนั่งฟัง ที่ก็เห็นมุ้งมันอยู่ข้างๆ กัน น่าเบื่อ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

ที่พักอาศัยเป็นชุมชนชนบท ตั้งอยู่บริเวณรอยต่อของสองจังหวัด จากทะเบียนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดคิดว่าชุมชนนี้ และชุมชนข้างเคียงมีผู้ขายและเสพยาบ้าอยู่จำนวนหนึ่ง

1.2 จำนวนสมาชิก และการประกอบอาชีพ ครอบครัว มีสมาชิก จำนวน 4 คน ประกอบด้วย บิดา มารดา ตัวผู้ให้ข้อมูล และน้องชาย (มีพี่สาวต่างบิดา 1 คน พี่สาวต่างมารดา 1 คน อยู่ต่างจังหวัด) รายได้มาจากอาชีพ เกษตรกรรม และการเป็นลูกจ้างประจำของบิดา ฐานะปานกลาง

1.3 สัมพันธภาพของครอบครัว สัมพันธภาพของครอบครัวค่อนข้างใกล้ชิดแต่ขัดแย้งกัน กล่าวคือ บิดาใช้วาจาไม่สุภาพ กับมารดา และตัวผู้ให้ข้อมูล ดังคำกล่าวที่ว่า

“...ไม่เคยพูดกับเราดีๆ อื่นๆอีกทุกคำ จนลูกคนเล็ก ไม่เรียกเราแม่หรือ เรียกอี...ทุกคำดึกก็ไม่ได้ พ่อมันไม่ให้ดี เหมือนกันเลยตอนเลี้ยงไอ้... (ชื่อผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1) ก็อย่างนี้แหละ และต้องไม่ได้ พ่อโธมา ว่าไม่ฟังก็ลงไม้ลงมือ คำลูกนะ ไอ้หน้าโน้นหน้านี้ เราเป็นผู้หญิงยังอาย คำไปได้อย่างไร เช็ดหมดเลย ลูกก็เป็นผู้ชาย มีวันหนึ่งคำมัน มันก็มองหน้า เท่านั้นแหละ เตะลูกปากแตก เลือดคอปากเลย เราห้าม ก็หาว่ามึงโอ้กันเข้าไป จนเสียคน จะเอาตำรวจมาจับลูก ทำได้ดูซิ ...บางที่เราไม่ไหวแล้วอยากหนีไปไหนไกลๆ หรือ กินยาตาย ไปเลย เรานี้ทนถึงที่สุดแล้วนา...” (มารดาผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2552)

1.4 ลักษณะการเลี้ยงดู ลักษณะการเลี้ยงดูไม่แน่นอนเปลี่ยนแปลงไปตามวัย และพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูล กล่าวคือ จะเลี้ยงดูแบบตามใจในวัยเด็ก เมื่อโตขึ้นจะใช้วิธีการควบคุม และ ความรุนแรง รวมถึงขาดการสื่อสารในครอบครัวที่เหมาะสม ดังคำกล่าวที่ว่า

“พูดภาษาชาวบ้านเลขนะ เลี้ยงดีเกินไป ดีจนแบบเสียคน” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

“...ผมไม่เคยโดนแบบพี่สาว แต่โดนในบ้าน แต่พี่ผมถูกล่ามโซ่ แล้วพ่อขี้รดให้พี่สาวเดินตาม แต่ตอนนี้ พ่อก็ดืกับพี่ไม่เคยพูดเรื่องเดิม แต่กับผมไม่ค่อยพูดกัน เขาคอยแต่ระแวงเมื่อตอน 5 โมง ก็มาดูผมที่วิทยาลัย (วิทยาลัย) อาจารย์เรียก ไครมาหา มึง ก็อายเพื่อนซิ เขากลัวมาระแวงมาก ไปกลัวผมไม่เรียน อาจารย์เขาก็เลยให้เบอร์ไป” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

“...พ่อโกรธเขาก็ซ้อมเลย ดบตะ แม่ถ้าเห็นคิดมากๆ ก็จะไม่ห้าม ยกเว้นคิดแรงๆ มากๆ แม่ก็ไม่ห้าม ไปๆ ก็ไล่ผมออกจากบ้าน” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

2. บริบทของกลุ่มเพื่อน

กลุ่มเพื่อนส่วนใหญ่เป็นผู้เสพยาบ้าซึ่งอยู่ใกล้บ้าน และอยู่ในสถานศึกษาเดียวกัน (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 10, 17 รวมถึง ผู้ที่เคยขึ้นทะเบียนบำบัดรักษาแต่การบำบัดรักษาไม่จบโปรแกรม อีก 3 คน)

3. บริบทของสถานศึกษา

สถานศึกษาดังอยู่ใกล้ถนนสายหลักที่ใช้สัญจรระหว่างจังหวัดหนึ่ง ไปจังหวัดหนึ่ง ห่างจากตัวเมือง 18 กิโลเมตร รอบๆ สถานศึกษาเป็นชุมชน ที่มีอาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง ค้าขาย การคมนาคมสะดวกรวดเร็ว มีระบบการส่งเสริมป้องกันมิให้นักศึกษาเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยการจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดให้นักเรียนมีโอกาสดแสดงความสามารถ ด้านต่างๆ รวมถึง การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด การฟังและปฏิบัติธรรม ตามช่วงเวลาที่วางแผนไว้ สำหรับการค้นหา ผู้เสพยาบ้าจะมีการตรวจปัสสาวะของนักศึกษาทุกคนในภาคเรียนแรกของปีการศึกษา โดยร่วมมือ กับสำนักงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) และโรงพยาบาลในพื้นที่ ตลอดจนมีการ สุ่มตรวจปัสสาวะผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงในช่วงเวลาต่างๆ ตามความสงสัยของอาจารย์ผู้ดูแล เมื่อพบ ผู้เสพยาบ้าจะดำเนินการ ตามระบบของสถานศึกษา คือ แจ้งผู้ปกครอง และทำข้อตกลงให้ออกจาก สถานศึกษาหากยังตรวจปัสสาวะพบว่าเสพยาบ้า ในบางส่วนจะส่งเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา ของโรงพยาบาล ในกรณีของนักศึกษาที่เป็นผู้ค้ายาบ้าจะถูกไล่ออกทันที

วิถีชีวิตการเสพยาบ้า

1. วิถีชีวิตก่อนเสพยาบ้า

ผู้ให้ข้อมูล มีวิถีชีวิตดำเนินไปตามวัย กล่าวคือ ช่วงวัยเด็ก ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับ ครอบครัว และเมื่อเป็นวัยรุ่น จะชอบอยู่กับกลุ่มเพื่อน ดังคำกล่าวที่ว่า

“เดินตลาดซื้อเอาอะไรก็ได้ทุกอย่าง ต้องได้ พ่อแม่ต้องซื้อให้ จริงๆ ผมไม่เคยคือ ตั้งแต่เด็ก อยู่แต่บ้านไปไหนก็ไปกับแม่ พอมาเรียน ม. ก็เอาแล้วगेแล้ว คิดเพื่อน กลับบ้านช้า” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

2. จุดเปลี่ยนที่ตัดสินใจเสพยาบ้า

เริ่มเสพยาบ้าครั้งแรก เมื่อ อายุ 16 ปี เรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 การตัดสินใจเสพยาบ้า เป็นไปตามสภาวะการณ์ และความอยากรู้อยากลองของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ การอยู่ในกลุ่มเพื่อน ที่เสพยาบ้า และได้เห็นการเสพยาบ้า การถูกชักชวน ร่วมกับความอยากรู้อยากลองในตัวเป็นตัว ขับเคลื่อนให้เสพยาบ้า ดังคำกล่าวที่ว่า

ที่เสพยาบ้า และได้เห็นการเสพยาบ้า การถูกชักชวน ร่วมกับความอยากรู้อยากลองในตัวเองเป็นตัวขับเคลื่อนให้เสพยาบ้า ดังคำกล่าวที่ว่า

“ก็ตามเพื่อน ม.1 ถึง ม.3 นี้อยู่ห้องเด็กเก่งตั้งใจเรียน พอขึ้น ม.4 อยู่ห้อง 3 เด็กเลวสุดแล้วห้อง 3 ผมอยู่ห้อง 3 คานี้ก็ตามน้ำเลย ตามเพื่อน ไปเลย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

“ครั้งแรกที่ที่โรงเรียนแหละ เพื่อนมันดุด่าผมแก้มมัน ถีบประคองมัน มันนั่งดุด่าผมก็ถามเนี่ยมันทำอะไรวะ มันบอกดูมั่ว ดูมั่ว ลองใหม่ละหน่อยเดี๋ยว ผมก็ถามว่าดูคังไรวะ มันก็บอกเหมือนบุหรี่ยแหละ ผมบอกกูก็ไม่เคยสูบบุหรี่ มันก็บอกมึงลองดูซิ มึงจะรู้ ผมก็ลอง จากนั้นก็เริ่มสูบบุหรี่เรื่อยเปื่อยมาเลยจริงๆ ใจมันอยากรู้อยากลองอยู่แล้ว” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

นอกจากนั้นแล้วยังมีความเชื่อเกี่ยวกับการเสพยาบ้าว่าเป็นเรื่องที่วัยรุ่นทั่วไปต้องทดลอง เนื่องจากเป็นไปตามธรรมชาติของวัย ดังคำกล่าวที่ว่า

“ส่วนใหญ่มันก็เล่นกันแหละพี่ ร้อยจะรอดสักกี่คน มันเห็นมันก็อยากรู้อยากลอง ตามวัย บางคนมันบอกดี๊ดี ใจก็อยากรู้แล้วมันเป็นไง แล้วทำไมข่าวมันบอก เล่นแล้ว ไม่ได้ คลั่งบ้าง บ้าบ้าง มันต้องลองนะถึงจะรู้” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

3. วิธีชีวิตการเป็นผู้เสพยาบ้า

ผู้ให้ข้อมูลใช้ชีวิตเปลี่ยนไปจากเดิม ส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่กับเพื่อน แยกตัวจากครอบครัว ไม่สนใจเรียน และมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น การ โกหก การลักขโมย เพื่อให้ได้เงินไปเสพยาบ้า ดังคำกล่าวที่ว่า

“...พอมาเรียน ม. ก็เอาแล้วเกแล้ว ดิดเพื่อน กลับบ้านช้า แต่เขาก็ตามใจมาตลอด เริ่มเลิยคนตอน ม.5 หนีออกจากบ้านบ้าง พ่อกับแม่ชี้รถตามกันไป ผมก็ไม่สนใจ ไปอยู่กับเพื่อน จากเดิมไม่เคยไปไหน” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

“มันผลาญไปไม่รู้เท่าไร ขโมยพระไปขาย พระของพ่อมันเขาสะสมมาตั้งแต่หนุ่มๆ

ไม่เหลือเลยขายหมด ตามไปซื้อคืนก็ไม่ไหว มันขาย สองร้อยสามร้อย พอเราตามไปจะขายเป็นพัน สร้อยซื้อมือฉันอีก บอกมันก็บอกนะว่า สร้อยเส้นนี้แม่รักมาก อย่าขโมยของแม่นะ คว้า มาดูอีกที ไปแล้วตั้งแต่เมื่อไหร่ไม่รู้ จริงนะหมดเงินไปหลายแสน เงินในธนาคารมันยังเอาสมุดไปเบิก ปลอมลายเซ็นจนได้ 3 เล่ม โคนหมด ของพี่ของน้องของเรา มันทำได้...” (มารดาผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

ที่น่าสนใจคือ มีการเสพยาบ้าในปริมาณ และความถี่ มากขึ้น ตามลำดับ จากการเริ่มเสพยาบ้าปริมาณน้อย และความถี่ของการเสพยาเป็นไปตามโอกาสที่มี นานๆ ครั้ง เป็นการเสพยาในปริมาณ 2-3 เม็ดต่อวัน สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ขึ้นไป ดังคำกล่าวที่ว่า

“ก็เหมือนกับคนอื่นแหละ แรกๆ ของฟรี ก็นิดหน่อย ที 2 ที ติดใจก็ซื้อหุนกัน ไปๆ ก็ซื้อเอง เมื่อก่อนไม่มีก็ไม่เล่นน้า กว่าจจะรวมตังได้ 3-4 วัน นานเข้าก็ วันเว้นวัน วัน 2-3 อัน” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

การเข้าถึงยาบ้า สามารถหาขายบ้ามาเสพยาได้ง่าย และสะดวกหากมีเงิน และในกรณีที่ เป็นผู้ค้ายาบ้าเอง ดังคำกล่าวที่ว่า

“เมื่อก่อนมันเยอะ แม่ให้ตังวันละ 40-50 หลอกเขาบ้าง ซื้อ ไอ้โน่น ไอ้นี่ ก็ได้แล้ว เมื่อก่อนมันถูก” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

“...เอาของ (ยาบ้า) เขามาขายแล้วดูเองหมดไม่ส่งเงินเขา 9,000 กว่านะที่ต้องใช้เขาไป ดูซิ แล้วฉันจะว่าอย่างไรเวลาพ่อมันลงไม้ลงมือ มันก็สมควรไหมล่ะ” (มารดาผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2552)

การเสพยาบ้า และวิถีชีวิตดังกล่าว ก่อให้เกิดผลกระทบสองส่วนคือ ผลกระทบต่อตนเอง และคนใกล้ชิด ผลกระทบต่อตนเอง ได้แก่ การเสียโอกาสทางการศึกษา มีภาวะอารมณ์แปรปรวน โดยมีทั้งก้าวร้าวรุนแรง และซึมเศร้าร่วมด้วย จากทะเบียนประวัติพบว่ามีการทำร้ายตัวเองโดยการ กินยาฆ่าตัวตาย 2 ครั้ง ในระยะเวลา 1 เดือน นอกจากนี้แล้วการเสพยาบ้ายังนำไปสู่การเป็นผู้ค้ายาบ้า รายย่อยอีกด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า

“ผมยอมรับว่าผมเล่นอีก ดังก็ไม่มี เคียวนี่เขาไม่ให้ ก็เอาของไปปล่อย ปล่อยมัน (ยาบ้า) ในโรงเรียนแหละ ไม่เยอะหรอกพี่ พอได้เล่นบ้าง 10 ก็ได้ 2 อัน” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์,

สำหรับผลกระทบต่อคนใกล้ชิด ได้แก่ การขาดความสามารถในการรับผิดชอบชีวิต บุตรสาวของตนเอง การทำให้เกิดความขัดแย้งภายในครอบครัว ดังคำกล่าวที่ว่า

“...พยายามลืมเมียให้ได้ แต่มันก็ยังคิดมากอยู่ มันห่วงลูกครับลูกไม่มีใครดูแล พ่อผมก็พูดให้ผมเครียด (ตาแดงน้ำตาเอ่อ เสียงสั่น) เมื่อกี้ผมกลับบ้าน บอกเขาว่าเดือนนี้จะไปเยี่ยมลูก พ่อก็บอกไม่ต้อง มันหลอกมึงนะ ห่วงตัวมึงคนเดียวแหละ ไม่ต้องห่วงลูก ลูกมึงพ่อตาแม่ยายมึงก็เลี้ยงได้ แต่มันไม่ใช่ลูกเขานี้ ป้ามันก็พี่แฟนลูกผมไม่ใช่ลูกเขา เขาจะมาอะไร พ่อตาผมก็แค่ขับรรอบเมือง ไม่ใช่รถตัวเองอีก” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

“...พ่อมันนะซีโทรมาบอกว่าถ้าไม่อยู่ (รักษา) ไม่ต้องกลับบ้านเลยไปอยู่ไหนก็ไป ไม่ต้องมาเหยียบ พาดำฉันด้วยว่าลูกไม่ได้แต่ตัวเองไม่เคยออกหน้าอะไรเลยฉันทั้งนั้น (เสียงสั่นเครือ) บางทีฉันก็คิดนะหมอ ลูกตายไปก็เสียใจครั้งเดียวไม่ต้องมาเป็นเวรเป็นกรรมกันอย่างนี้” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 3 สิงหาคม 2552)

4. วิธีชีวิตเมื่อเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพของผู้ติดยาเสพติด

ผู้ให้ข้อมูลเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพของผู้ติดยาเสพติด ด้วยความสมัครใจ ภายใต้เงื่อนไขของครอบครัวที่ขอร้องถึงบังคับให้เข้ารับการบำบัด จำนวน 4 ครั้ง ภายในระยะเวลา 6 ปี กล่าวคือ เข้ารับการบำบัดครั้งแรก เมื่อ ปี 2547 โดยวิธีการบำบัดรักษาแบบผู้ป่วยนอก จำนวน 2 ครั้ง กับโรงพยาบาลประจำจังหวัด ในปี 2552 เข้าบำบัดแบบผู้ป่วยนอก 1 ครั้ง ในโรงพยาบาลระดับอำเภอ และเข้ารับการบำบัดแบบผู้ป่วยใน 2 ครั้ง กับสถาบันธัญญารักษ์ โดยแต่ละช่วงของการบำบัด เขาสามารถเว้นระยะการเสพยาบ้าได้ประมาณ 1-2 เดือน แล้วกลับไปเสพยาบ้าซ้ำอีก ดังคำกล่าวที่ว่า

“รู้ตั้งแต่ ม.4 ม.5 เพราะอาการลูกเปลี่ยนไป หงุดหงิด ออกนอกบ้านไม่กลับบ้าน ตาขวางใส่แต่ก่อนผมไม่เคยออกจากบ้าน กลับจากโรงเรียนก็ดูโทรทัศน์ เล่นเกมสอยที่บ้าน ตอนเช้า พ่อแม่พูดไม่ได้เลย “โวยๆ ” เขาก็เริ่มสังเกตพฤติกรรม สืบจนรู้ เขาก็จับไปตรวจฉีฬาไปบำบัด โรงพยาบาล ... โรงพยาบาล ... ก็หยุดเป็นพักๆ เดือนสองเดือนแล้วแต่” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

“กลับมาอยู่บ้านนี้แหละ กลับมาเจอเพื่อน ไอ้เนท มันบอกมึงไปเอาจิโน่นนะ ก็ไปผมว่ามันอยู่ที่ใจครับ ไม่ได้อยู่ที่พวกพี่ ผมไม่ได้ว่าพี่นะ มันไม่ได้อยู่ที่หมอ แต่มันที่ใจผมนี้แหละ ตัวของเรานี้แหละ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

การเสพยาบ้าซ้ำของเยาวชนให้เหตุผลว่ามีความเครียดจาก ครอบครัว ดังคำกล่าวที่ว่า

“(แก้มหน้า) มันเครียด พ่อเอาแต่นั่งๆ ผมจะบ้าตาย ออกจากบ้านไปซื้อขนมกับ ไอ้ 3 (น้องชาย) ไม่ถึง 10 นาที กลับมาโดนด่าอีกแล้ว หาวา มีงไม่มีวันเลิก ได้มันเป็นสันดาน วนเวียนคว อยู่อย่างเงี้ยทุกวัน ไหนๆ มันก็เอาดีไม่ได้จะไปทำอะไรละ ก็เลยให้มันสุดๆ ไปเลย จะได้สนใจเขา” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 28 สิงหาคม 2552)

สำหรับการบำบัดรักษาแบบผู้ป่วยในเยาวชนคิดว่าการอยู่ตึกฟื้นฟูสภาพร่างกาย อึดอัด และตนเองหายแล้วไม่จำเป็นต้องเข้ากระบวนการแบบนั้น ดังคำกล่าวที่ว่า

“ย้ายไปพลอยรุ่ง (ตึกฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยที่ไม่มีอาการถอนพิษยา) อาทิตย์เดียว ไม่ไหวที่ใครก็ไม่รู้มาด่าว่าเรา พ่อแม่ว่าเรายังไม่ฟังเลย นี่เป็นใครมาด่าป่าวๆ ผมก็กลับ กลับมา โดนด่าอีก เขาไม่เคยเข้าใจ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 28 สิงหาคม 2552)

“รอบนี้ไปไม่ต้องเข้าตึกนิล (ตึกถอนพิษยา) เขาก็ไปอยู่พลอยรุ่งเลย แค่อสองอาทิตย์ ก็จะตายแล้วที่ผมหายแล้วผมจะทนอยู่ให้เขาด่าทำไม มาบ้าน พ่อเห็นลมขึ้น เขาแหม่ผมออกจากบ้าน แม่เลยให้ผมไปอยู่กับพี่ ที่จังหวัด...” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 28 สิงหาคม 2552)

อย่างไรก็ตามระหว่างที่บุคคลเสพยาบ้าผู้ให้ข้อมูลจะคิดทบทวนพฤติกรรม ของตนเองได้ ในระดับหนึ่ง ดังคำกล่าวที่ว่า

“มันวัยรุ่น มันเสเพล เมื่อก่อน พอมีลูกมีอะไรทำมันก็ทำให้ได้รับบทเรียน ได้รู้เขอะนะ คิดว่าไม่น่าเลยกุ ผมชอบเพลงนึง ของเสือ ธนพล เคยฟังเปล่า “เสียนคน” ประกอบละคร น้ำพุ (ร้องเพลงให้ฟัง) ในการที่ฉันเสียนคนมีคนที่ต้องเสียใจ...อยากบอกว่าฉันเสียใจไม่อย่างเลวร้าย ไปกว่านี้ จู๊ดฉันให้พ้นรกรกเสียที...อยากมีชีวิตใหม่... มันให้กำลังใจดีมากนะที่ สำหรับคนที่เสียนคน แล้วอยากกลับมามีชีวิตใหม่ ผมนอนฟังทุกคืน” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

การรับรู้การออกฤทธิ์และความหมายของยาบ้า

1. การรับรู้ต่อการออกฤทธิ์ของยาบ้า

รับรู้ว่ายาบามีฤทธิ์ ทำให้พึงพอใจ เพลิดเพลิน และมีความสุขนอนไม่หลับ และไม่รู้สึกหิว ดังคำกล่าวที่ว่า

“มันติดใจมันเพลินมีความสุข บอกไม่ถูก แด่นอนไม่หลับนา ไม่หิวอีกต่างหาก”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

หากเสพมากเกินไปจะทำให้มีอาการหาวกระแวงหรือเห็นภาพหลอน ดังคำกล่าวที่ว่า

“ตามสภาพ มีเยอะก็ดูเยอะ มีหลอนนาที่ เห็นโน้นเห็นนี่ระแวง มันรอกเร็กเหมือนจะบ้า แต่ยังไม่ถึงไอ้เอ๋อ หรือ ไอ้นั่นพูดคนเดียวได้ (หัวเราะ)” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

2. ความหมายของยาบ้า

จากประสบการณ์ของการเป็นผู้เสพยาบ้า จึงมีมุมมองต่อความหมายของยาบ้าว่า หมายถึง สิ่งที่ช่วยทำให้ตนเองคลายเครียด และเพลิดเพลิน ดังคำกล่าวที่ว่า

“เครียด ทำไม่ต้องอย่างนี้ เหนงาไม่อยากจะอะไรก็เล่นยา ไม่อยากเรียน เล่นมันก็เพลินไป ไม่ต้องคิดอะไร” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

สรุปวิถีชีวิตของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1

วิถีชีวิตก่อนเสพยาบ้า เป็นไปตามช่วงวัย กล่าวคือ วัยเด็กจะอยู่กับครอบครัวใกล้ชิด แต่เมื่อเป็นวัยรุ่นจะใช้เวลาส่วนใหญ่ อยู่กับกลุ่มเพื่อน จุดเปลี่ยนที่ตัดสินใจเสพยาบ้า เกิดขึ้นเมื่ออายุ 16 ปี การตัดสินใจ เสพยาบ้าเป็นไปตามสภาวะการณ์ ความอยากรู้อยากลอง และความเชื่อเกี่ยวกับการเสพยาบ้าว่าเป็นเรื่องที่วัยรุ่นทั่วไปต้องทดลองเนื่องจากเป็นไปตามธรรมชาติของวัยรุ่น วิถีชีวิตผู้เสพยาบ้า ส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่กับเพื่อน การเสพยาบ้า แยกตัวจากครอบครัว ไม่สนใจการเรียน และมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เสพยาบ้าในปริมาณ และความถี่ มากขึ้น วิถีชีวิตเมื่อเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพของผู้ติดยาเสพติด สามารถเว้นระยะการเสพยาบ้าได้ประมาณ 1-2 เดือน แล้วกลับไปเสพยาบ้าซ้ำ สำหรับการรับรู้การออกฤทธิ์ของยาบ้า ทำให้พึงพอใจ

ผลิตเพลิน และมีความสุข นอนไม่หลับ และไม่รู้สึกริว หากเสพมากเกินไปจะทำให้มีอาการ
หวากระแวงหรือเห็นภาพหลอน ในมุมมองของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1 จะให้ความหมายว่า ยาบ้า
หมายถึง สิ่งที่จะช่วยทำให้ตนเองคลายเครียด และผลิตเพลิน

ปัจจุบันผู้ให้ข้อมูลถูกไล่ออกจากบ้านไปอยู่กับพี่สาวต่างบิดาในต่างจังหวัด จากสภาพ
อารมณ์ และสิ่งแวดล้อม มีแนวโน้มสูงที่จะกลับไปเสพยาบ้าซ้ำอีก

วิถีชีวิตของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2 เพศชาย อายุ 15 ปี เสพยาบ้ามานาน 1 ปี เคย กำลังศึกษาชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 สถานภาพสมรส โสด พักอาศัยอยู่กับ มารดา อายุ 47 ปี พี่ชาย 2 คน อายุ 20 ปี เสพ
(เคยเป็นผู้เสพยาบ้า) หลาน อายุ 3 ขวบ บิดาเป็นได้แก่วีรประมงขนาดกลาง อยู่ต่างจังหวัด กลับมา
อยู่กับครอบครัว ปีละ 1 ครั้ง ครั้งละ 1-2 เดือน ครอบครัวฐานะดี มีสัมพันธภาพค่อนข้างห่างเหิน
การเลี้ยงดูเป็นแบบตามใจ วิถีชีวิตก่อนเสพยาบ้า ผู้ให้ข้อมูล จะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับกิจกรรม
ที่ตนเองสนใจ เช่น เล่นเกมส์ เล่นกีฬา เป็นต้น

บริบทของสิ่งแวดล้อม

1. บริบทของครอบครัว

1.1 ลักษณะที่พักอาศัย ที่พักอาศัยเป็นบ้านปูน 2 ชั้นบ้านชั้นล่าง เป็นที่พื้นที่
เอนกประสงค์ ของครอบครัว เช่น ดูทีวี เล่นเกมส์ รับประทานอาหาร และพักผ่อน เป็นต้น จากการ
สังเกตพบว่า

บ้านตึก 2 ชั้น หน้าบ้านเป็นลานปูน ตั้งอยู่ในกลุ่มบ้านอื่นซึ่งเป็นบ้านชั้นเดียวจำนวน
มากกว่า 10 หลังคาเรือน ภายในบ้านชั้นล่าง ติดกับประตูทางเข้าเป็นห้อง ที่ประกอบด้วย ทีวี
คอมพิวเตอร์ 2 เครื่อง โซฟาไม้ และที่นอน 2 อัน ตั้งบนพื้นหน้า ทีวี ของเครื่องใช้ วางเป็นหมวดหมู่

ที่พักอาศัยเป็นชุมชนชนบท ตั้งอยู่บริเวณรอยต่อของสองจังหวัด จากทะเบียน
การบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจะเห็นได้ว่าชุมชนนี้ และชุมชนข้างเคียงมีผู้ขาย
และเสพยาบ้าอยู่จำนวนหนึ่ง

1.2 จำนวนสมาชิก และการประกอบอาชีพ ครอบครัวมีจำนวนสมาชิก 6 คน
ประกอบด้วย มารดา อายุ 47 ปี บิดาอายุ 50 ปี พี่ชาย 2 คน อายุ 19 และ 20 ปี ขึ้นไป หลานชาย

อายุ 3 ขวบ และ ผู้ให้ข้อมูล อายุ 14 ปี รายได้หลักของครอบครัวมาจากการประกอบอาชีพของบิดา ซึ่งเป็นได้ทั้งเรือประมงขนาดกลาง รองลงมาเป็นรายได้ของมารดาจาก การเลี้ยงปลา และ บ้านเช่า ฐานะดี

1.3 สัมพันธภาพของครอบครัว สัมพันธภาพของครอบครัวค่อนข้างห่างเหิน กล่าวคือบิดากลับมาอยู่กับครอบครัวปีละ 1 ครั้ง ครั้งละ ประมาณ 2 เดือน และมารดา ต้องเดินทางไปอยู่กับบิดา เดือนละ 6-7 วัน ทำให้ผู้ให้ข้อมูลต้องอยู่บ้านตามลำพังกับพี่ชาย ถึงแม้ว่าในขณะที่มารดาอยู่บ้านมารดามีภารกิจที่ต้องทำคือเลี้ยงหลาน เลี้ยงปลา และดูแลห้องเช่า ดังคำกล่าวที่ว่า

“...พ่อเค้ๆ เขากลับบ้าน ปีละ ครั้ง ช่วงปลาไม่มี ช่วงหน้าหนาวปลาไม่คิด เขาก็จะได้พัก ได้กลับบ้านที่ อยู่ลึกเดือน สองเดือน พอเขาไปออกทะเลแล้วกลับเข้าฝั่งมาเมื่อไหร่เราก็ต้องไป เดือนละครั้ง ไม่อยากให้เขาเที่ยวผู้หญิง บางครั้งเขาไปอยู่ทางท่าเข้าฝั่งทางโน้น ก็ขึ้นเครื่องไป อยู่ 3-4 วัน 6-7 วัน ก็ต้องไป ทางนี้ก็อยู่กันเอง จำตั้งไว้ให้ ก็อยู่กันได้ เป็นอย่างนี้มาตั้งแต่ลูกคนโต อายุ 4 ขวบ จะสี่สิบปีแล้วมั้ง ก็ถือว่า อีก 2-3 ปี คงจะหยุด มาทำมาหากินบ้านเราเสียที อายุมากขึ้น ทุกวัน ดาคร่ายอย่างนั้นก็ไม่ไหว...” (มารดาผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2552)

น่าสังเกตคือ สัมพันธภาพระหว่างพี่น้อง ห่างเหินกัน และมีความขัดแย้งกันรุนแรงใน บางโอกาส ซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้งของผู้ให้ข้อมูลกับมารดา ดังคำกล่าวที่ว่า

“...เมื่อ 2 วันนี่ทะเลาะกับไอพี่ พี่มันเล่นเกมสตั๊ดตั้งแต่เช้าแล้ว น้องก็ขอลเล่น ไอพี่บอก เดี่ยวแป๊บหนึ่ง นี (ผู้ให้ข้อมูล) โวยวายเลยตีกัน หมอเอ๊ย หนูจะประสาทมันตีกัน ไอ้น้องออกไป ค่อมมอเตอร์ไซค์จะออกไปข้างนอก ไอพี่โคตรดิบน้องหงายลงจากรถ ฉันทักห้ามไอพี่ ไอ้น้อง ก็วิ่งเข้ามาหาผมจะพินกัน...” (มารดาผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2552)

“...สองหนแล้วไอ้เรื่องแย่งกันเล่นเกมสตั๊ด ไอพี่ก็ไม่รู้จักระงับใจ น้องก็เอาแต่ใจ ครั้งก่อนก็เตะก้านคอน้อง น้องขึ้นมินิเลย...” (มารดาผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2552)

1.4 ลักษณะการเลี้ยงดู ลักษณะการเลี้ยงดูเป็นแบบตามใจให้อิสระ มารดาเลี้ยงดู ผู้ให้ข้อมูลโดยลำพัง ดังคำกล่าวที่ว่า

“ถ้าเขา (แม่) รมณ์ (อารมณ์) ไม่ดีก็จะบ่นเรื่องเรียน ไปเที่ยวกับเพื่อน กลับบ้านมีด

หนูก็เบื่อ แต่ทำอะไร ก็ให้หมด ไม่เคยมีแต่บ่น” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

2. บริบทของกลุ่มเพื่อน

กลุ่มเพื่อนส่วนใหญ่เป็นผู้เสพยาบ้าซึ่งอยู่ใกล้บ้าน และอยู่ในสถานศึกษาเดียวกัน

3. บริบทของสถานศึกษา

สถานศึกษาดังอยู่ใกล้ถนนสายหลักที่ใช้สัญจรระหว่างจังหวัดหนึ่งไปจังหวัดหนึ่ง ห่างจากตัวเมือง 23 กิโลเมตร ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล รอบๆ สถานศึกษาเป็นชุมชน ห่างออกมาทางทิศเหนือประมาณ 500 เมตร เป็นศูนย์ราชการของอำเภอ และตลาดค้าขายเครื่องอุปโภคบริโภค การคมนาคมสะดวกรวดเร็ว มีระบบการส่งเสริมป้องกันมิให้นักศึกษาเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยการจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด โดยให้นักเรียนแสดงความสามารถต่างๆ ด้านการเรียน และการแสดง การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด การฟังและปฏิบัติธรรม ตามช่วงเวลาที่วางแผนไว้ ในด้านการค้นหาผู้เสพยาบ้าเป็นไปตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุ่มตรวจ ปีละ 1 ครั้ง ภาคเรียนแรกของการศึกษาแต่ไม่มีแผนที่แน่นอน เมื่อพบผู้เสพยาบ้าจะแจ้งผู้ปกครอง และส่งเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา สำหรับผู้ให้ข้อมูลรายนี้ไม่ได้มาตามระบบการดูแลของโรงเรียนแต่มาจากการที่มารดาสงสัยพฤติกรรมแล้วนำเข้าสู่การบำบัดรักษาที่โรงพยาบาล ด้วยตนเอง

วิธีชีวิตการเสพยาบ้า

1. วิธีชีวิตก่อนเสพยาบ้า

จะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับกิจกรรมที่ตนเองสนใจ เช่น เล่นเกมส์ เล่นกีฬา เป็นต้น ดังคำกล่าวที่ว่า

“เกรดก็ 2.5, 2 ประมาณนี้ แต่คิดเกมส์ ถ้าโรงเรียนปิดก็เล่นทั้งวัน ปกติกลับจากโรงเรียนก็เปลี่ยนเสื้อผ้า อาบน้ำ เล่นเกมส์ 2 ชั่วโมง แล้วก็ออกไปเตะเตะกร้อหน้าบ้าน 2 ทุ่มเข้าบ้าน” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

2. จุดเปลี่ยนที่ตัดสินใจเสพยาบ้า

เริ่มเสพยาบ้าครั้งแรก เมื่อ อายุ 14 ปี เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การตัดสินใจเสพยาบ้าเป็นไปตามสภาวะการณ์ และความอยากรู้อยากลอง ได้แก่ การอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่เสพยาบ้า และเห็นการเสพยาบ้า การถูกชักชวน ร่วมกับความอยากรู้อยากลองในตัว ที่เป็นตัวขับเคลื่อนให้เสพยาบ้า ดังคำกล่าวที่ว่า

“เพื่อนแถวบ้านก็เคยลอง มันสูบกัน คูนันว่าทำอะไร มันชวนก็ลองแต่ปิดไม่ให้ใครรู้...”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

นอกจากนั้นแล้วยังมีความเชื่อเกี่ยวกับการเสพยาบ้าว่าเป็นเรื่องที่ใครก็เสพได้ เช่น พี่ชายของตนทุกคน (3 คน ปัจจุบันแยกครอบครัวไปแล้ว 1 คน) ก็เสพยาบ้า เป็นต้น อีกทั้งเป็นเรื่องที่ต้องการหาคำตอบว่าเสพแล้วจะเป็นอย่างไร ดังคำกล่าวที่ว่า

“ใครๆ ก็เล่น พี่หนู เล่นทุกคน เพื่อนมาที่หนูเห็นพรอยเต็มเลย ไม่เห็นแม่ว่าอะไร หนูก็อยากรู่วามันเป็นไง” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

3. วิถีชีวิตการเป็นผู้เสพยาบ้า ผู้ให้ข้อมูลใช้ชีวิตเปลี่ยนไปจากเดิม ส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่กับเพื่อน การเสพยาบ้า แยกตัวจากครอบครัว ไม่สนใจการเรียน และมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น การโกหก เพื่อให้ได้เงินไปเสพยาบ้า ดังคำกล่าวที่ว่า

“4-5 หุ่ม อยู่บ้านเพื่อน นั่งเล่นกันทำรถกัน บ้านมัน บางทีเพลินก็เข้าเลย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

“หนูหลอกเขามาหลายครั้งแล้วเรื่องโทรศัพท์ ตอนนี้เขาขอไม่รู้จะเอาที่ไหน ไปให้ดูเขาดังเขามา แล้วไม่ได้ซื้อ เล่นไอ้นี้ (ยาบ้า) หมด” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

ที่น่าสนใจคือ การเสพยาบ้าในปริมาณ และความถี่ มากขึ้น ตามลำดับ โดยเริ่มเสพปริมาณน้อย และเสพตามโอกาสที่สามารถหาได้ เป็นเสพในปริมาณเพิ่มขึ้น เป็น 1-2 เม็ดต่อครั้ง เสพบ่อยเท่าที่มีเงินหรือมีโอกาส ประมาณ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ขึ้นไป ดังคำกล่าวที่ว่า

“ไม่บ่อย 2-3 ครั้ง บางทีก็ครั้งเดียว ไม่แน่ แต่หนูเล่นไม่ได้มากหรอก ที่ละอัน เดิมที่ไม่เกิน 2 แล้วเดี๋ยวนี้” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

การเข้าถึงยาบ้า สามารถหายาบ้ามาเสพได้ง่ายหากมีเงิน ดังคำกล่าวที่ว่า

“...หนูได้ตั้งมา 50 ค่อวัน ก็ยังไม่เล่นจะเก็บตั้งไว้ 20 (บาท) เอามาโรงเรียน 30 (บาท) สูงสุดก็ 500 (บาท) แต่ส่วนมากก็ไปทำรถ บ่อยๆ อาทิตย์ 3 ครั้ง บางทีไม่ต้องซื้อเพื่อนมันให้ ถ้ามีตั้งเพื่อนก็ให้คนไปเอา ถ้าไปเอาเองก็ได้เลย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

“...เขาให้ไว้ 1500-2000 (บาท) ก็ซื้อ ไว้เป็นแถว แบ่งเล่น วันละอัน 2 อัน...” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

การเสพยาบ้า และวิถีชีวิตดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบสองส่วน คือ ผลกระทบต่อตนเอง และคนใกล้ชิด ผลกระทบต่อตนเอง ได้แก่ การเสียโอกาสทางการศึกษาที่เหมาะสมตามวัย อารมณ์ฉุนเฉียว ดังกล่าวไว้ว่า

“... หนูยังซ่อม ม.3 ไม่หมดเลย อีก 3 ตัว ต้องอีกเทอมหนึ่ง ถึงจบ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

“...มาพักหลังนี้เอาแต่ใจ บางทีเราถามอะไรนิดตะหวาดเราแล้ว แบบใส่อารมณ์กับเรา เราถามแค่ วันนี้เข้าเรียนหรือเปล่าเนี่ย จะแะเลย ว่า หนูรู้เข้าเรียน หนูเรียนอยู่แล้ว (เสียงแหลมสูง) สะบัดสะบોક...” (มารดาผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2552)

ผลกระทบต่อกันใกล้ชิด ได้แก่ ทำให้เกิดความไม่สงบในครอบครัว ดังกล่าวไว้ว่า

“...หนูก็ห้ามว่า ไม่รักพ่อรักแม่เลยทำไมต้องทะเลาะกันขนาดนี้ แค่อีพีให้รอแป๊บหนึ่ง ไอ้นี้ไม่ได้เลยคำว่าแป๊บหนึ่งจะเอาให้ทันใจ ออกไปข้างนอกชักหักเขามาไว้วายไหญ่เลย เก็บกระเป๋าจะออกไปอยู่ข้างนอกไม่อยู่บ้านจะไปอยู่กับพี่ชายที่...” (มารดาผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2552)

“พ่อเด็กๆ ไม่รู้หรอก เขาทำงานก็หนักพอแล้ว ยังจะต้องมาเสียใจเรื่องนี้อีก หนูไม่เคยเล่าให้ฟัง อีกอย่างก็รู้ว่าเราดูแลลูกอย่างไร ดิดดยกดิดดา เหมือนกันหมด” (มารดาผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2552)

4. วิถีชีวิตเมื่อเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพของผู้ติดยาเสพติด

ผู้ให้ข้อมูลเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพของผู้ติดยาเสพติด ด้วยความสมัครใจ ภายใต้งานใจของครอบครัวที่ขอร้องถึงบังคับให้เข้ารับการบำบัดรักษากับโรงพยาบาลอำเภอ แห่งหนึ่ง ผู้ให้ข้อมูลไม่ค่อยไปโรงพยาบาลตามนัด แต่จะไปเมื่อมารดาพาไปเท่านั้น

ดังคำกล่าวที่ว่า

“...ตอนนี้ จะว่าไปหยุดก็ได้ ไม่ได้ติด แม่ก็จะให้มาโรงพยาบาลอย่างเดียวเลย”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 1 สิงหาคม 2552)

“...แล้วก็ไม่อยากจะรักษาไม่มาหาหมอ ให้มาเองไม่มาต้องรอให้เรามาด้วย”

(มารดาผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 1 สิงหาคม 2552)

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลสามารถ เห็นระยะการเสพยาบ้าได้นานกว่าเดิม และเสพยาบ้า ปริมาณน้อยลง เนื่องจากบิดาอยู่ด้วยช่วยควบคุมพฤติกรรม และจากปรีกษาผู้เชี่ยวชาญให้รักษา ด้วยยาร่วมด้วย โดยให้รับประทานยา Haloperidol 5 มิลลิกรัม 1 เม็ด กับ Benzhexol 2 มิลลิกรัม 2 เม็ด ก่อนนอน ดังคำกล่าวที่ว่า

“ไม่บ่อย อาทิตย์ละครั้งบางทีก็นานกว่านั้น พอมาดูด้วย เล่นไม่ได้ เดี่ยวเขารู้”

(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 1 สิงหาคม 2552)

การรับรู้ต่อการออกฤทธิ์และความหมายของยาบ้า

1. การรับรู้ต่อการออกฤทธิ์ของยาบ้า

รับรู้ว่ายามีฤทธิ์ ทำให้พึงพอใจ เพลิดเพลิน นอนไม่หลับ และไม่รู้สึกลึก

ดังคำกล่าวที่ว่า

“ไม่มีอะไร แค่นอนไปหลับ ไม่อยากกินข้าว แค่นั้น” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์,

1 กรกฎาคม 2552)

“...ดูดี ทำอะไรก็เพลินดี ไม่เบื่อ ไม่ง่วง” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2, สัมภาษณ์, 1

สิงหาคม 2552)

2. ความหมายของยาบ้า

จากประสบการณ์ของการเป็นผู้เสพยาบ้า จึงมีมุมมองต่อความหมายของยาบ้าว่า หมายถึง สิ่งที่จะช่วยให้เพลินเพลิน ไม่เบื่อ

สรุปวิธีชีวิตของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2

วิธีชีวิตก่อนเสพยาบ้า ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับกิจกรรมที่ตนเองสนใจ เช่น เล่นเกมส์ เล่นกีฬา เป็นต้น จุดเปลี่ยนที่ตัดสินใจเสพยาบ้า เกิดขึ้นเมื่อ อายุ 14 ปี การตัดสินใจเสพยาบ้าเป็นไปตามสภาวะการณ์ ความอยากรู้อยากลอง และความเชื่อเกี่ยวกับการเสพยาบ้าว่าเป็นเรื่องที่ใครก็เสพยาได้ เช่น พี่ชายของตนทุกคน ก็เคยเสพยาบ้า วิธีชีวิตผู้เสพยาบ้า ใช้ชีวิตเปลี่ยนไปจากเดิม ส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่กับเพื่อน การเสพยาบ้า แยกตัวจากครอบครัว ไม่สนใจการเรียน และมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ วิธีชีวิตเมื่อเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพของผู้ติดยาเสพติด สามารถเว้นระยะการเสพยาบ้าได้ ไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรมตามนัด สำหรับการรับรู้การออกฤทธิ์ของยาบ้า ทำให้พึงพอใจ เพลิดเพลิน และ มีความสุข นอนไม่หลับ ไม่รู้สึกหิว ในมุมมองของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2 ให้ความหมายว่า ยาบ้า หมายถึง สิ่งที่จะช่วยให้เพลิดเพลิน ไม่เบื่อ

วิธีชีวิตของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3 เพศชาย อายุ 20 ปี เสพยาบ้ามานาน 1 ปีเศษ กำลังศึกษาอยู่วิทยาลัยอาชีวศึกษา ระดับชั้น ปวส. ปีที่ 2 แผนกช่างอิเล็กทรอนิกส์ สถานภาพสมรส โสด อาศัยอยู่กับ บิดา มารดา และน้องสาว อายุ 46, 41 และ 13 ปี ตามลำดับ เป็นครอบครัวที่มีสัมพันธภาพไม่แน่นอน ลักษณะการเลี้ยงดูไม่แน่นอนเปลี่ยนแปลงไปตามวัยของผู้ให้ข้อมูล กล่าวคือ วัยเด็กบิดาเป็นผู้เลี้ยงดู การเลี้ยงดูเป็นไปอย่างเข้มงวด รุนแรง และเมื่อโตขึ้นมารดากลับมาอยู่ด้วย และเป็นผู้เลี้ยงดู การเลี้ยงดูแบบตามใจ วิธีชีวิตก่อนเสพยาบ้า ใช้ชีวิตห่างจากครอบครัว เพื่อทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ เช่น การเล่นเกม เป็นต้น

บริบทของสิ่งแวดล้อม

1. บริบทของครอบครัว

1.1 ลักษณะที่พักอาศัย ที่พักอาศัยเป็นบ้านตึกสองชั้น ห่างจากตัวบ้าน ประมาณ 30 เมตร เป็นร้านอาหารตามสั่ง ซึ่งสมาชิกของครอบครัวอยู่ร่วมกันในเวลากลางวัน เพื่อขายอาหาร จนถึงประมาณ 21 นาฬิกา จึงกลับเข้าบ้าน จากการสังเกตพบว่าได้ดังนี้

ที่พักอาศัยอยู่ติดถนนสายเอเชีย ใกล้โรงงานอุตสาหกรรม ห่างจากชุมชนประมาณ 1 กิโลเมตร บริเวณบ้านด้านหน้าเป็นร้านอาหารมีป้ายว่า ลาบ น้ำตก หลังคามุงจาก มีโต๊ะเก้าอี้ 10 ชุดหลังร้านอาหารด้านเหนือ เป็น อุ้งเปี้ยวรถยนต์ ด้านใต้เป็น ห้องแถวให้เช่า และด้านตะวันตกเป็นบ้านตึกสองชั้น

1.2 จำนวนสมาชิก และการประกอบอาชีพ ครอบครัวมีจำนวนสมาชิก 4 คน ประกอบด้วย มารดา อายุ 41 ปี บิดา อายุ 46 ปี น้องสาว อายุ 13 ปี และตัว ผู้ให้ข้อมูล อาชีพหลักของครอบครัว คือ การค้าขาย รองลงมาคือ รับจ้างปะยางรถยนต์ และ ห้างเช่า ฐานะดี

1.3 สัมพันธภาพของครอบครัว สัมพันธภาพของครอบครัวไม่แน่นอนเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่ห่างเหิน กล่าวคือ บิดา มารดา แบ่งการเลี้ยงดูบุตร คนละคน และแยกกันอยู่คนละจังหวัดเพื่อประกอบอาชีพ เมื่อปลูกบ้านครอบครัวจึงอยู่ร่วมกันซึ่งขณะนั้น ผู้ให้ข้อมูลกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังคำกล่าวที่ว่า

“แม่เพิ่งมาอยู่ด้วยกันตอนสัก 5-6ปี นี้ และ เขายู่อยู่ชุกชากับอัน (น้องสาว) ขาขาวแกง หมออยู่อยู่ ปะยางรถกับพ่อ บางอาทิตย์แม่ก็มาบ้าง ไม่มาบ้าง... พ่อสัก ม. 2 แม่ซื้อที่ปลูกบ้านมีบ้านก็มาอยู่ที่นี่แหละ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

1.4 ลักษณะการเลี้ยงดู ลักษณะการเลี้ยงดูไม่แน่นอนเปลี่ยนแปลงไปตามวัยของผู้ให้ข้อมูล และผู้เลี้ยงดู กล่าวคือ วัยเด็กบิดาเป็นผู้เลี้ยงดูการเลี้ยงดูเป็น ไปอย่างเข้มงวด รุนแรง เมื่อโตขึ้นมารดากลับมาอยู่ด้วย และเป็นผู้เลี้ยงดูซึ่งจะเลี้ยงดูแบบตามใจ ดังคำกล่าวที่ว่า

“... สมัยนั้นเกิดอุบัติเหตุอันตึงตามขะ โคนตีเกือบทุกวัน มดแดงยังโคนมาแล้วเลย พ่อจับผูกกับคันมะพร้าวเอารังมดแดงใส่ เล่นเกมสลับบ้านเช้า ตอนก่อนมันเป็นเกมส์เพลนะ มีครั้งหนึ่งกลัว โคนตีก็หนีไปซ่อนในห้องสี่เหลี่ยมข้างบ้านเป็นวันกับคืน พ่อหาไม่เจอ ตามแม่มาพากันไปดูหมอ ถึงได้มาเจอผม (หัวเราะ) ป. 6 มั้งตอนนั้น” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“ไปไหนเขาก็ซื้อของให้ ทั้งของกินของใช้ โคมานี้ไม่มีทำโทษ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

2. บริบทของกลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนส่วนใหญ่เป็นผู้เสพยาบ้าซึ่งอยู่ใกล้บ้าน และอยู่ในสถานศึกษาเดียวกัน อีกทั้งมีเพื่อนบางคนที่ย้ายบ้าน และถูกจำคุก ดังคำกล่าวที่ว่า

“อย่างเพื่อน โคนจับเบอร์เบงค์ คิววันนั้นผมไม่ไปกับมัน ตอนนี่ยังติดอยู่เลย 3 ปีแหละ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“ไอ้...(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 7) เข้าเส้นเลือดไปแล้วมั้ง แต่ถ้า...(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4) หนักไปทางกินเหล้า แต่อีกแหละถ้าผมไม่ไปเอาให้มันก็ดูไม่ได้ ตอนอยู่วิทยาลัยนา กลับบ้านแล้วนี่ไม่รู้ผมจะไปเตือนอย่างไรว่าหยุดเถอะ มันต้องคิดเอง ผมก็ไม่กล้า” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

3. บริบทของสถานศึกษา

สถานศึกษาตั้งอยู่ใกล้ถนนสายหลักที่ใช้สัญจรระหว่างจังหวัดหนึ่งไปจังหวัดหนึ่ง ห่างจากตัวเมือง 18 กิโลเมตร รอบๆ สถานศึกษาเป็นชุมชน ที่มีอาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง ค้าขาย การคมนาคมสะดวกรวดเร็ว มีระบบการส่งเสริมป้องกันมิให้นักศึกษาเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยการจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดให้นักเรียนมีโอกาสดแสดงความสามารถ ด้านต่างๆ รวมถึงการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด การฟังและปฏิบัติธรรม ตามช่วงเวลาที่วางแผนไว้ สำหรับการค้นหาผู้เสพยาบ้าจะมีการตรวจปัสสาวะของนักศึกษาทุกคนในภาคเรียนแรกของปีการศึกษา โดยร่วมมือกับสำนักงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) และโรงพยาบาลในพื้นที่ ตลอดจนมีการสุ่มตรวจปัสสาวะผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงในช่วงเวลาต่างๆ ตามความสงสัยของอาจารย์ผู้ดูแล เมื่อพบผู้เสพยาบ้าจะดำเนินการ ตามระบบของสถานศึกษา คือ แจ้งผู้ปกครอง และทำข้อตกลงให้ออกจากสถานศึกษาหากยังตรวจปัสสาวะพบว่าเสพยาบ้า ในบางส่วนจะส่งเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาของโรงพยาบาล ในกรณีของนักศึกษาที่เป็นผู้ค้ายาบ้าจะถูกไล่ออกทันที

วิถีชีวิตการเสพยาบ้า

1. วิถีชีวิตก่อนเสพยาบ้า

ผู้ให้ข้อมูลใช้ชีวิตห่างจากครอบครัว เพื่อทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ เช่น การเล่นเกมสเป็นต้น รวมถึงมีการโดดเรียนร่วมด้วย แต่ยังคงทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวในบางโอกาส ดังคำกล่าวที่ว่า

“ยังไม่เล่นยานาตอนนั้น เพื่อนชวนเหมือนกันแต่ไม่เอา หนักไปทางเล่นเกมส โดดเรียนก็ปกติเดี๋ยวครูก็โทรไปรายงานแม่ ก็อย่างนี้แหละ เคยเล่นเกมส 3 วัน 3 คืน ไม่กลับบ้าน กินนอนอยู่ที่ร้านเลข เล่นจนสนิทกับเจ้าของร้าน แม่หาถูกไม่เจอก็ไปแจ้งความลูกหาย ผมกลับมาต้องไปถอนแจ้งความ (หัวเราะ)” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“...บางทีก็ไปทำบุญด้วยกันที่วัด ไปกันหมดเลย แต่ไปกับแม่บ่อยต้องพาแม่ไป...” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

2. จุดเปลี่ยนที่ตัดสินใจเสพยาบ้า

เริ่มเสพยาบ้าครั้งแรก เมื่อ อายุ 19 ปี เรียนระดับอาชีวศึกษา ชั้น ปวส.ปีที่1 การตัดสินใจเสพยาบ้าเป็นไปตามความอยากรู้อยากลอง และสภาวะการณ์ได้แก่ การอยู่ใกล้ชิดเพื่อนที่เสพยาบ้า และการถูกชักชวน ให้เสพยาบ้า ดังคำกล่าวที่ว่า

“เมื่อก่อนเพื่อนที่ติดคุกก็สนิทกัน เพื่อนก็ชวนหลายครั้ง ก็ไม่ลอง แต่ครั้งนั้นมีอยู่วันหนึ่ง มันรู้สึกอยากรู้อยากลองขึ้นมาถึงใช้ นึกอย่างไรไม่รู้” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“มันอยากรู้อยากลอง ว่ามันเป็นอย่างไร” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

นอกจากนั้นแล้วยังมีความเชื่อเกี่ยวกับการเสพยาบ้าว่าเป็นเรื่องที่วัยรุ่นทั่วไปต้องทดลอง เนื่องจากเป็นเป็นเรื่องที่ต้องหาคำตอบด้วยตัวเองว่าเป็นอย่างไร ดังคำกล่าวที่ว่า

“โห้ มันแหงแหละ ผมว่ามันเป็นเรื่องปกติมากกว่า ถามใครก็ได้ อย่างได้ยินเขาคุยกัน คิดๆ มันก็ต้องอยากรู้ ขำๆก็ว่าใช้แล้วจะบ้า มันก็ต้องลองเอาเองของอย่างงี้” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

3. วิถีชีวิตการเป็นผู้เสพยาบ้า

ผู้ให้ข้อมูลใช้ชีวิตเปลี่ยนไปจากเดิม ส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่กับเพื่อน การเสพยาบ้า แยกตัวจากครอบครัว และไม่รับผิดชอบการเรียน ดังคำกล่าวที่ว่า

“...บางทีก็ไปเล่นไพ่ แทงไฮโล ก็ได้มาแล้ว ได้ต่อกี่ชุด ไม่สนใจใครทั้งสิ้น เข้ามาก็ออกไปโต๊ะสนุก แทงสนุกบ้าง บางทีเที่ยงคืนดีหนึ่งกลับมานอน เขาก็ไป แม่ก็ล้อครด ก็ไปได้” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“่วงกึ้นนอนที่ฟูกหลังห้องแหละอาจารย์เขาไม่เห็นหรอก ถ้าเห็นก็ถามว่าทำอะไรมา ผมก็บอกเที่ยวศึก” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

ที่น่าสนใจคือ การเสพยาบ้าในปริมาณ และความถี่ มากขึ้น ตามลำดับ จากการเริ่มเสพในปริมาณน้อย และเสพตามโอกาสที่สามารถหาได้ เป็นการเสพในปริมาณ 5 เม็ดต่อวัน และเสพบ่อยเกือบทุกวัน ดังคำกล่าวที่ว่า

“ตอนนั้นก็ยังไม่เท่าไรหรอก มีก็เล่น ไม่มีก็หยุด พอมาช่วงปิดเทอมนี้เยอะขึ้นกว่าเดิม ไม่มีดัง ก็ต้องหาดัง” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“(ช่วงแรกๆ) ดุคครึ่งหนึ่ง พอสักพักก็ดุคหมด พอต่อๆ ไปก็แป๊บเดียวหมด อัน 2 อัน ดุคไปจนวันละ 5 อัน เกือบทุกวัน ถ้าไม่หยุดสงสัยจะเข้าเส้นเลือดแน่” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

การเข้าถึงยาบ้าของผู้ให้ข้อมูล สามารถหาขายบ้านมาเสพได้ง่าย และสะดวกเนื่องจากเป็นผู้ค้าขายบ้า รวมถึงอยู่ในพื้นที่ๆ สามารถหาซื้อได้ง่ายอีกด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า

“ชิงไก่ล้ (การมีขายบ้าไว้ขาย) ก็ยิ่งดี ของ (ยาบ้า) หมดก็ โทร ไปบอก พี่ของหมด เดี่ยวเดี๋ยวก็ได้ แต่มันก็เสี่ยงเกินไป” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

การเสพยาบ้า และวิธีชีวิตดังกล่าว ก่อให้เกิดผลกระทบสองส่วน คือ ผลกระทบต่อตนเอง และคนใกล้ชิด ผลกระทบต่อตนเอง ได้แก่ น้ำหนักลด ขาดความรับผิดชอบต่อการเรียน ผลการเรียนตกต่ำ ดังคำกล่าวที่ว่า

“ตอนนั้นคืนละ 2 กว่าตลอค (2.4-2.5) แต่พอมาช่วง ปวส. ลงไปเยอะมาก เหลือ 1.6, 1.7 ... ไม่เข้าเรียน โคตรข้างอะไรเงี้ย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“มันจะหอมอย่างผมนี้ จะหุ่นจะอวบกว่านี้หน่อย พอปิดเทอมมาน้ำหนักหายไปเลย 10 โล (กิโลกรัม) ตอนนั้น 5-60 (กิโลกรัม) เป็ดมา 40 (กิโลกรัม) กว่า จะบ่งบอกมากทางหน้าตา เนี่ย 2-3 เดือนเอง” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

นอกจากนี้แล้วการเสพยาบ้ายังนำไปสู่การเป็นผู้ค้าขายบ้าย่อยอีกด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า

“สำหรับผมขายเพื่อจะเอามาจุด (เสพ) สมมุติว่ามีของ (ยาบ้า) อยู่ 10 อัน เนี่ย เราก็ปล่อย (ขาย) ให้ได้ยอด ที่ต้องการ 10 อัน 2 พัน เราก็ดีไปอันละ 250 8 อันก็ 2 พัน เหลืออีก 2 อันก็เอาไว้ ดุคถ้าไม่ดุค (เสพ) ก็เอาเงินมาใช้ มันแล้วแต่คน ผมเคยทำก็ดุค (เสพ) หมด ไม่เหลืออะไร” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

สำหรับผลกระทบต่อคนใกล้ชิด ได้แก่ การทำให้ บิดา มารดา เสียใจ ดังคำกล่าวที่ว่า
 “เขาคูแล้วเขา (มารดา) ก็ถามว่าคูหรือเปล่า ก็บอกว่าคู แม่เขาก็บอกพ่อว่าผมนี้ (เสพ)
 พ่อเขาก็ถามอีก (ถามว่าเสพขำบ้างหรือไม่) ก็บอกว่าคู ก็บอกเขาไปเขา (บิดา) ก็ร้องไห้” (ผู้ให้
 ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

4. วิถีชีวิตเมื่อเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพของผู้ติดยาเสพติด

ผู้ให้ข้อมูลเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพของผู้ติดยาเสพติด ด้วยความ
 สม่ักรใจ ภายใต้เงื่อนไขของสถานศึกษา ระหว่างการบำบัดรักษาให้ความร่วมมือดี สามารถเว้น
 ระยะการเสพยาบ้าได้ประมาณ 1 เดือน แล้วกลับไปเสพซ้ำ เพราะอยากลอง อยากรู้ว่ายาบ้าจะออก
 ฤทธิ์อย่างไร และปัจจุบันหยุดเสพยาบ้าได้ 3 สัปดาห์ จากนั้นขอรับการรักษาด้วยยา จากการปรึกษา
 แพทย์ผู้เชี่ยวชาญให้ ติดยา Fluphenazin 50 มิลลิกรัม เข้ากลืนเนื้อ ทุก 1 เดือน ร่วมกับการ
 รับประทานยา Benzhexol 5 มิลลิกรัม 1 เม็ด เช้า และเย็น หลังอาหาร ดังคำกล่าวที่ว่า

“หยุดได้เดือนกว่า เพิ่งเล่นเมื่อวันเสาร์แหละ 2 อัน กลับมาถึงบ้านก็เล่นเลย (หัวเราะ)
 แบบพอหยุดนาน มันก็นึกอยากลองอีก อยากรู้ว่าเว้น ไปนานแล้วมันจะเหมือนเดิมไหม แต่เล่น
 น้อยลงนะ อันเดียว” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

ข้อน่าสังเกตคือ ระหว่างที่หยุดเสพยาบ้าผู้ให้ข้อมูลจะคิดทบทวนตนเองได้ ในระดับหนึ่ง
 ดังคำกล่าวที่ว่า

“เราคิดว่าแม่ พ่อ ดั่ง (เงิน) เขาหามาให้เราไม่ได้หาใช้เอง เราเอาไปคู แพงก็แพง เอาดั่ง
 ช้อขนมทำอย่างอื่นดีกว่า” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“มันต้องทน ไม่ใช่ไปคู อย่างผมไม่มีอาการอะไร ผมว่าจะหยุดมันต้องหยุดไปเลย เดี่ยว
 นิดเดียวหนอยมันก็เริ่มต่อไปอีก ครั้งต่อไปมันก็มีขึ้น ไปอีก” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2
 กรกฎาคม 2552)

“ทราบ มันอยากคู ต้องคิดย้อนต่อไปว่าทำไมเมื่อก่อนไม่คูยังอยู่ได้ เดี่ยวนี้ถ้าไม่คู
 ต้องอยู่ได้” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

การรับรู้ต่อการออกฤทธิ์และความหมายของยาบ้า

1. การรับรู้ต่อการออกฤทธิ์ของยาบ้า

ยาบ้ามีฤทธิ์ ทำให้พึงพอใจ เพติดเพลิน และมีความสุข นอนไม่หลับ และไม่รู้สึกลึกหัว ดังคำกล่าวที่ว่า

“...มันก็เพลินนะ อยู่ได้ทั้งคืน” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“ส่วนมากผมติดกลางคืนมันก็นอนไม่หลับ อยากจะนอนแต่มันไม่หลับ นอนไม่ได้... ก็นอนอยู่บนเตียงคาปริบๆ ไปจนเช้าแหละ เช้าก็ไปหาอะไรกินหัว” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

แต่หากเสพมากเกินไปจะทำให้มีอาการหวาดระแวงหรือเห็นภาพหลอน ดังคำกล่าวที่ว่า

“มีเหมือนกัน (เห็นภาพหลอน) เล่นเยอะแล้วต่อๆ กัน มันจะเบลอเห็นโน้นเห็นนี่ จับๆ รลไปเห็นเส้นถนนเป็นหมา ดีไม่ลืม (หัวเราะ)” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

2. ความหมายของยาบ้า

จากประสบการณ์ของการเป็นผู้เสพยาบ้า จึงมีมุมมองต่อความหมายของยาบ้าว่า หมายถึง สิ่งที่จะช่วยให้เพติดเพลินได้ ดังคำกล่าวที่ว่า

“ตอนนั้นมันช่วยให้เราเพลินไปคืนๆ ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

สรุปวิถีชีวิตของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3

วิถีชีวิตก่อนเสพยาบ้า ใช้ชีวิตห่างจากครอบครัว เพื่อทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ จุดเปลี่ยนที่ตัดสินใจเสพยาบ้า เกิดขึ้นเมื่อ อายุ 19 ปี การตัดสินใจเสพยาบ้าเป็นไปตามสภาวะการณ์ ความอยากรู้อยากลอง และความเชื่อเกี่ยวกับการเสพยาบ้าว่าเป็นเรื่องที่วัยรุ่นทั่วไปต้องทดลองเนื่องจากเป็นเป็นเรื่องที่ต้องหาคำตอบด้วยตัวเอง วิถีชีวิตผู้เสพยาบ้า ส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่กับเพื่อน การเสพยาบ้า แยกตัวจากครอบครัว ไม่สนใจการเรียน วิถีชีวิตเมื่อเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพของผู้ติดยาเสพติด สามารถเว้นระยะการเสพยาบ้าได้ 1 เดือน สำหรับการรับรู้การออกฤทธิ์ของยาบ้า ทำให้พึงพอใจ เพติดเพลิน และ มีความสุข นอนไม่หลับ ไม่รู้สึกลึกหัว ในมุมมองของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3 ให้ความหมายว่า ยาบ้า หมายถึง สิ่งที่จะช่วยให้ เพติดเพลิน

วิถีชีวิตของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4 เพศชาย อายุ 20 ปี เติบโตมาในครอบครัวที่มีอาชีพค้าขาย พ่อค้าแม่ค้าขายผลไม้สดในตลาดสด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แผนกช่างอิเล็กทรอนิกส์ สถานภาพสมรส โสด อาศัยอยู่กับ มารดา อายุ 53 ปี บิดา (แยกกันอยู่กับมารดาแต่ช่วยส่งค่าเล่าเรียน) มีอาชีพ เป็นช่างก่อสร้างอยู่ใน กรุงเทพมหานคร กลับบ้านประมาณ ปีละ 1-2 ครั้ง สัมพันธภาพกับครอบครัวใกล้ชิด แต่ขัดแย้ง ลักษณะการเลี้ยงดูไม่แน่นอนเปลี่ยนแปลงไปตามวัยของผู้ให้ข้อมูล และสภาพอารมณ์ของมารดา กล่าวคือ วัยเด็กการเลี้ยงดูเป็นไปอย่างเข้มงวด ควบคุม และเมื่อโตขึ้น จะเลี้ยงดูแบบตามใจให้อิสระ

บริบทของสิ่งแวดล้อม

1. บริบทของครอบครัว

1.1 ลักษณะที่พักอาศัย ที่พักอาศัยเป็นบ้านไม้ได้ทุนสูง ก่อเป็นเป็นห้องนอน 1 ห้อง จากการสังเกตพบว่าได้ดังนี้

ที่พักอาศัยอยู่ติดถนนสายหลักของหมู่บ้าน ที่เรียบยาวตามแนวของแม่น้ำ ตัวบ้านเป็นบ้านไม้ ได้ทุนสูงประมาณห้าแสนบาท โดยไม่ต้องถม เป็นพื้นดิน ด้านหน้าของที่ดินบ้าน เป็นแคร่ไม้ต่ำกว่าตัวที่ใช้นอน และมีเปลอยู่ข้างๆ ก่อเป็นห้องนอน 1 ห้อง หน้าห้องนอนเป็นแคร่มีมุ้ง และที่นอน วางไว้ไม่เป็นระเบียบนัก ถัดไปประมาณ 5 เมตรเป็นคอกวัว

1.2 จำนวนสมาชิก และการประกอบอาชีพ ครอบครัวมีจำนวนสมาชิก 3 คน ประกอบด้วย มารดา อายุ 53 ปี บิดาอายุ 50 ปี และตัว ผู้ให้ข้อมูล บิดามีอาชีพ ก่อสร้างอยู่ใน กรุงเทพมหานคร ซึ่งจะกลับมามีอาชีพช่วงเทศกาล มารดามีอาชีพ รับจ้าง ทำนา และเลี้ยงวัว รายได้ของครอบครัวมาจากอาชีพรับจ้างของมารดา สำหรับค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาบิดาเป็นผู้รับผิดชอบ

1.3 สัมพันธภาพของครอบครัว สัมพันธภาพของครอบครัวอยู่ใกล้ชิดกับมารดา แต่ไม่ค่อยพูดคุยกัน ดังกล่าวไว้ว่า

“...ปกติอยู่ 2 คนกับแม่ ตั้งแต่เด็กๆ แล้ว พ่อมันจะกลับบ้าน เทศกาลที่ถึงจะมา”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“ไม่รู้จะคุยอะไรกัน ส่วนมากดูทีวี เขาถามอะไรก็ตอบ ใช้ก็ไป” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

1.4 ลักษณะการเลี้ยงดู การเลี้ยงดูมีลักษณะไม่แน่นอนเปลี่ยนแปลงไปตามวัย และสภาพอารมณ์ของมารดา กล่าวคือ วัยเด็กการเลี้ยงดูเป็นไปอย่างควบคุมเข้มงวด เมื่อโตขึ้นเลี้ยงดูแบบตามใจ ให้อิสระ ลักษณะการสื่อสารของมารดาเป็นไปตามสภาพอารมณ์ อารมณ์ดีจะใช้คำพูดที่ไพเราะ แต่เมื่อหงุดหงิด จะตำหนิ ก้าวร้าว ดังกล่าวไว้ว่า

“เป็นลมๆ บางทีก็พูดดี บางทีโกรธๆ ก็ด่าเสียงดัง” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“ดิปหาย มิ่งกู เสียงดังอะไรเนี่ย ถ้าดีๆ ก็เรียกแม่ เรียก... (ชื่อเล่นของผู้ให้ข้อมูล)” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“ตอนนั้นมันเด็ก แม่คุมเข้ม ออกจากบ้านไม่ไปไหนไม่ได้ พอเรียนนี่โตแล้ว เขาก็ไม่ค่อยอะไร มีอิสระมากขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

2. บริบทของกลุ่มเพื่อน

กลุ่มเพื่อนส่วนใหญ่ อยู่ใกล้บ้านที่เคยเรียนด้วยกันสมัยชั้นมัธยมศึกษา แต่ไม่จบการศึกษา บางส่วนกำลังเรียนอยู่ในสถานศึกษาเดียวกัน ซึ่งส่วนใหญ่มีพฤติกรรม การเสพยาบ้า คัญเหล้า รวมถึงมีเพื่อนบางคนที่ย้ายบ้าน และถูกจำคุก ดังกล่าวไว้ว่า

“หนูไม่เคยเล่นเสียงดังเลย จริง เพื่อนมันเสียง แต่เพื่อนหนูมีแต่จนๆ เต็มที่ก็อาทิตย์ละครั้ง ยังตอนนี้ไอ้... ก็โดนจับไปแล้ว ไม่มีใครแล้ว” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“...มันเรียนไม่จบ...หรือก มันยังอีกดา ถามว่าทำไมมันเรียนจบ ภูเรียนไม่จบ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

3. บริบทของสถานศึกษา

สถานศึกษาดังอยู่ใกล้ถนนสายหลักที่ใช้สัญจรระหว่างจังหวัดหนึ่งไปจังหวัดหนึ่ง ห่างจากตัวเมือง 18 กิโลเมตร รอบๆ สถานศึกษาเป็นชุมชน ที่มีอาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง คัญขาย การคมนาคมสะดวกรวดเร็ว มีระบบการส่งเสริมป้องกันมิให้นักศึกษาเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยการจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดให้นักเรียนมีโอกาแสดงความสามารถ ด้านต่างๆ รวมถึง การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด การฟังและปฏิบัติธรรม คามช่วงเวลาว่างที่วางแผนไว้ สำหรับการค้นหา

ผู้เสพยาบ้าจะมีการตรวจปัสสาวะของนักศึกษาทุกคนในภาคเรียนแรกของการศึกษา โดยร่วมมือกับสำนักงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) และโรงพยาบาลในพื้นที่ ตลอดจนมีการสุ่มตรวจปัสสาวะผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงในช่วงเวลาต่างๆ ตามความสงสัยของอาจารย์ผู้ดูแล เมื่อพบผู้เสพยาบ้าจะดำเนินการ ตามระบบของสถานศึกษา คือ แจ้งผู้ปกครอง และทำข้อคัดลงให้ออกจากสถานศึกษาหากยังตรวจปัสสาวะพบว่าเสพยาบ้า ในบางส่วนของส่งเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาของโรงพยาบาล ในกรณีของนักศึกษาที่เป็นผู้ค้ายาบ้าจะถูกไล่ออกทันที

วิถีชีวิตการเสพยาบ้า

1. วิถีชีวิตก่อนเสพยาบ้า ผู้ให้ข้อมูลใช้ชีวิตอยู่ห่างจากครอบครัว เพื่อทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ เช่น การเล่นเกมสนุก คีฬา เป็นต้น รวมถึงไม่รับผิดชอบการเรียน และการขายยาบ้าร่วมด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า

“แก๊ซ เทอมแรก ม.6 ศูนย์ 7 ตัว ไม่ทำอะไรเลยตอนนั้น โคด แล้วก็เรื่องยาบ้าด้วย มาถึงโรงเรียนไม่ทำอะไรเลย ไปขายยาหน้าห้องน้ำ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“คิดเรื่องเงินอย่างเดียว คิดว่าปล่อยของให้หมด แล้วก็ไปรุ่ง ไม่มีของกลับบ้าน มีแต่เงินกลับไป” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“(กลับจากโรงเรียน) ก็เที่ยว เพื่อนมารับไปโต๊ะสนุกบ้าง กินเหล้าบ้าง” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

2. จุดเปลี่ยนที่ตัดสินใจเสพยาบ้า เริ่มเสพยาบ้าครั้งแรก เมื่อ อายุ 19 ปี เรียนชั้นปวส. ปีที่ 1 การตัดสินใจเสพยาบ้าเป็นไปตามความอยากรู้อยากลอง และสภาวะการณ์ เช่น การอยู่ใกล้ชีวิตเพื่อนที่เสพยาบ้า และการถูกชักชวนให้เสพยาบ้า เป็นต้น ดังคำกล่าวที่ว่า

“เมวันนั้น ลูกไม่ไหวเพื่อนบอกมีงสองเคียวดีซัน มันซื้อม้ามา มันบอกลองนี่ซิเคียวหายผมปวดหัว นอนมันหมุน ลองไปมันก็หายมัน ประมาณชั่วโม่งก็หลับ ใจจริงก็อยากลองนั่นแหละ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

นอกจากนั้นแล้วยังมีความเชื่อเกี่ยวกับการเสพยาบ้าว่า เป็นเรื่องกรรมคาที่วัยรุ่นทั่วไปอยากทดลองว่าเป็นอย่างไร ดังคำกล่าวที่ว่า

“มันเรื่องกรรมคานะ มันอยากลอง อยากรู้ เล่นแล้วได้อะไร จะบ้าไหม คิดอย่างไงแล้วมันเยอะ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

3. วิธีชีวิตการเป็นผู้เสพยาบ้า ผู้ให้ข้อมูลใช้ชีวิตเปลี่ยนไปจากเดิม ส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่กับเพื่อน การเสพยาบ้า และ แยกตัวจากครอบครัว ดังคำกล่าวที่ว่า

“...หมดแรงก็นอน ลูกมาก็ดูแลต่อ ชีวิตก็อยู่เฉยๆ วนเวียนกับยา” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“ก็กลับคิด บางทีก็ไม่กลับเลย เพื่อนมันชวนกินเหล้า กลับเข้าเลย ส่วนมากเป็นวันศุกร์ เช้าวันเสาร์ ไม่ต้องเรียน” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

ที่น่าสนใจคือ เยาวชนเสพยาบ้าในปริมาณ และความถี่ มากขึ้น ตามลำดับ จากการเริ่มเสพยาบ้าปริมาณน้อย และความถี่ของการเสพเป็นไปตามโอกาสที่มี นานๆ ครั้ง เป็นการเสพในปริมาณ 1-2 เม็ดต่อวัน มากกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ดังคำกล่าวที่ว่า

“อันสองอันก็เต็มที่แล้ว” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“(พยักหน้ารับ) เพิ่มขึ้นเหมือนกัน เมื่อก่อนแรกๆ เลย ลองสองสามที มาครั้งหนึ่ง จนนี้นะแหละ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

การเข้าถึงยาบ้าของผู้ให้ข้อมูล สามารถหาขายมาได้ง่าย และสะดวกเนื่องจากอยู่ในพื้นที่ ซึ่งสามารถหาซื้อได้ง่าย ร่วมกับการมีเพื่อนเป็นผู้ค้ายาบ้าอีกด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า

“เห็นมาตั้งแต่เด็ก ตอนนี้อยู่สูงกว่าเก่าอีก 300 280 250 (บาท) ตอนนี้อยู่ 200 (บาท)

มันเยอะจัด มัน (ยาบ้า) ไม่หมดหรอก ดูข่าวสิ จับกันเป็นแสน” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“มีตัวอย่างเดียว บางที Delivery เลยด้วยซ้ำ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

การเสพยาบ้า และวิธีชีวิตดังกล่าว ก่อให้เกิดผลกระทบสองส่วน คือ ผลกระทบต่อตนเอง และ คนใกล้ชิด ผลกระทบต่อตนเอง ได้แก่ รู้สึกไม่ดีเมื่อมีคนรับรู้ว่าคุณเสพยาบ้า ผลการเรียนลดลง ดังคำกล่าวที่ว่า

“ไอ้...(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3) มันบอกมัน โมโฮ พวกชอบเรียกไอ้ฉี่ม่วง ไอ้เหยี่ยวม่วง มึงดูค้ม้า มันมาบอกหนูว่าอีกเที่ยวหนึ่งกูจะต่อขมัน หนูก็บอก เต็มที่เลขกูจะช่วย ตัวหนูเองมีคนแซว เยอะแยะ แต่เรามันพลาดแล้ว ของมันไม่คึกก็คอง โคนซ้ำเดิมอย่างเงี้ยแหละ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“(เกรด) 2.5 สดเหลือ 2 (หัวเราะ)” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

สำหรับผลกระทบต่อคนใกล้ชิด ได้แก่ การทำให้มารดาเสียใจ และรู้สึกอับอาย ดังคำกล่าวที่ว่า

“...มันเนี่ยนะ กว่าจะท้องมันก็ยาก จนฉันอายุ 35 กว่าจะท้อง คลอดก็คลอดยาก ปวดแล้ว ปวดอีก 2 วัน 3 วัน ออกมาฉันเลี้ยงคนเดียว เลี้ยงก็ยาก โตมายังคิดหาให้เข้าใจ อับอายชาวบ้านเขาอีก ฉันทนะ อสม.ดีเด่นนะ จะลงสมัคร อบต. แล้วใครเขาจะเลือก ลูกตัวเอง ยังดูแลไม่ได้...” (มารดาผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2552)

4. วิถีชีวิตเมื่อเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพของผู้ติดยาเสพติด

ผู้ให้ข้อมูลเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพของผู้ติดยาเสพติด ด้วยความสมัครใจ ภายใต้เงื่อนไขของสถานศึกษา ระหว่างการบำบัดรักษาให้ความร่วมมือพอสมควร สามารถเว้นระยะการเสพยาบ้าได้ประมาณ 2 เดือน แล้วกลับไปเสพยา เนื่องจากอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนที่เสพยาบ้า และให้ยาบ้าฟรี จากนั้นขอรับการรักษาด้วยยา จากการปรึกษาแพทย์ผู้เชี่ยวชาญให้ ฉีดยา Fluphenazin 50 มิลลิกรัม เข้ากล้ามเนื้อ ทุก 1 เดือน ร่วมกับการรับประทานยา Benzhexol 5 มิลลิกรัม 1 เม็ด เข้า และเย็น หลังอาหาร ปัจจุบันหยุดเสพยาบ้าได้ 3 สัปดาห์ ดังคำกล่าวที่ว่า

“(หัวเราะเบาๆ) เว้น ได้ นาน ตั้งแต่วันที่เล่นครั้งสุดท้ายแล้วอาจารย์ตรวจเจอแหละ มันไม่น่าเจอ นึกทีไรก็งง หนูเล่นมาหลายวันแล้วมันเจอได้ไง แล้วก็เล่นเมื่อ 2 อาทิตย์ก่อน ไอ้... (ชื่อผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3) มันชวน ก็คุยกันไปคุยกันมาบอก เฮ้ย บู้ กัน ไหม ก็เอา แต่วันนั้นจับมือกัน แล้วน้าวว่าจะหยุดยาว เรียงนให้จบ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 3 ตุลาคม 2552)

ระหว่างที่หยุดเสพยาบ้าผู้ให้ข้อมูลใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ครอบครัวและมีการคิดทบทวนตนเองได้ในระดับหนึ่ง ดังคำกล่าวที่ว่า

“ถ้าคนเล็ก มันต้องรู้ว่ายาบ้าอยู่ตรงไหน มันต้องไม่ไป มันต้องเลิกคิด... ใจมันต้องแข็ง”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 3 ตุลาคม 2552)

“(เมื่อก่อน) กลับจากโรงเรียนไปบ้าน ตอนเย็นๆ ก็เตะบอลที่วัดเสาชิงหิน มีพวกตำรวจ
ด้วยนะ เสร็จก็มานั่งคุยกัน ทุ่ม 2 ทุ่มก็กลับบ้าน ตอนนี้อยู่ไม่ได้เลย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์,
3 ตุลาคม 2552)

การรับรู้ต่อการออกฤทธิ์และความหมายของยาบ้า

1. การรับรู้ต่อการออกฤทธิ์ของยาบ้า

ยาบ้ามีฤทธิ์ ทำให้พึงพอใจ เพลิคเพลิน ไม่เบื่อ นอนไม่หลับ และไม่รู้สึกลัว ดังคำกล่าว
ที่ว่า

“คุณเข้าไปแล้วมันคิด อยากทำงาน ทำอะไรแล้วไม่เบื่อ ไม่ซีเกียจ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4,
สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

“มันก็ไม่เป็นไร แค่ใจเต้นแรง บางทีเข้ามาข้างข้างอยู่เลย นอนไม่หลับ...” (ผู้ให้ข้อมูล
รายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

เมื่อหมดฤทธิ์ยาบ้าจะมีอาการอ่อนเพลีย หิวข้าว หมดเรี่ยวแรง ดังคำกล่าวที่ว่า

“ไม่รู้ แต่เวลาหมดฤทธิ์ เหมือนคนจะตาย หิวข้าว หมดแรงกินนอน” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4,
สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2552)

2. ความหมายของยาบ้า

จากประสบการณ์ของการเป็นผู้เสพยาบ้า จึงมีมุมมองต่อความหมายของยาบ้าว่า
หมายถึง สิ่งที่จะช่วยให้สนุก ทำกิจกรรมที่สนใจได้นาน ดังคำกล่าวที่ว่า

“กินเหล้า เล่นสนุกได้ทั้งคืน มันสนุกดี” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม
2552)

สรุปวิถีชีวิตของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4

วิถีชีวิตก่อนเสพยาบ้า ใช้ชีวิตห่างจากครอบครัว เพื่อทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ และการขายยาบ้า จุดเปลี่ยนที่ตัดสินใจเสพยาบ้า เกิดขึ้นเมื่อ อายุ 19 ปี การตัดสินใจเสพยาบ้าเป็นไปตามสภาวะการณ์ ความอยากรู้อยากลอง และความเชื่อเกี่ยวกับการเสพยาบ้าว่าเป็นเรื่องที่วัยรุ่นต้องทดลองเนื่องจากเป็นเป็นเรื่องที่ต้องหาคำตอบด้วยตัวเอง วิถีชีวิตผู้เสพยาบ้าใช้ชีวิตเปลี่ยนไปจากเดิม ส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่กับเพื่อน การเสพยาบ้า แยกตัวจากครอบครัว วิถีชีวิตเมื่อเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพของผู้ติดยาเสพติด สามารถเว้นระยะการเสพยาบ้าได้นานขึ้น สำหรับการรับรู้การออกฤทธิ์ของยาบ้า ทำให้พึงพอใจ เพลิดเพลิน และ มีความสุข นอนไม่หลับ ไม่รู้สึกหิว ในมุมมองของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4 ให้ความหมายว่า ยาบ้า หมายถึง สิ่งที่ช่วยทำให้สนุก ทำกิจกรรมที่สนใจได้นาน

วิถีชีวิตของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5 เพศชาย อายุ 19 ปี เสพยาบ้ามานาน 6 ปี เคย กำลังศึกษาอยู่วิทยาลัยอาชีวศึกษา ระดับชั้น ปวส. ปีที่ 1 แผนกช่างอิเล็กทรอนิกส์ สถานภาพสมรส โสด อาศัยอยู่กับ บิดามารดา อายุ 50 ปีเศษ พี่สาว อายุ 30 ปี บิดามารดามีอาชีพค้าขาย สัมพันธภาพกับครอบครัวห่างเหิน การเลี้ยงดูแบบตามใจ ให้อิสระ ขาดการสื่อสารที่เหมาะสม กลุ่มเพื่อนเปลี่ยนไปตามบริบทของผู้ให้ข้อมูลกล่าวคือ ช่วงวัยเด็กสนใจการเล่นสนุกกลุ่มเพื่อน เป็นกลุ่มคนที่อายุมากกว่าซึ่งเล่นสนุกเหมือนกัน เมื่อเรียนระดับชั้นมัธยมเพื่อนส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานศึกษาเดียวกัน และเมื่อเป็นผู้เสพและขายยาบ้าเพื่อนส่วนใหญ่ จะเป็นเครือข่ายซื้อขายยาบ้า มีบางคนที่ถูกจำคุก

บริบทของสิ่งแวดล้อม

1. บริบทของครอบครัว

1.1 ลักษณะที่พักอาศัย ที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนกึ่งเมือง บ้านเรือนอยู่ใกล้ชิดเรียงรายเกาะกลุ่มกัน บ้านที่พักเป็นบ้านครึ่งตึกครึ่งไม้ ชั้นล่างใช้เป็นที่พัก และเก็บของที่จะนำไปขาย เช่น หอม กระเทียม มะนาว กระชาย เป็นต้น จากการสังเกตพบว่าได้ดังนี้

ที่พักอาศัยอยู่ติดสถานีนามัย และ องค์การบริหารส่วนตำบลมีบ้านเรือนอยู่ติดๆ กัน ลักษณะของบ้านเป็นบ้านครึ่งตึกครึ่งไม้ ชั้นล่างเป็นห้องสี่เหลี่ยม ขนาดประมาณ 4 X 6 เมตร ด้านหน้าเปิดโล่ง ใช้เป็นที่ประกอบกิจกรรมของครอบครัว เช่น ดูทีวี เกาะหอม กระเทียม หั่นกระชาย และ ใช้วางกระสอบที่บรรจุของซึ่งจะนำไปขายตลาดเช้า มีที่ว่างน้อย

1.2 จำนวนสมาชิก และการประกอบอาชีพ ครอบครัวมีจำนวนสมาชิก 4 คน ประกอบด้วย บิดา มารดา อายุ 50 ปีเศษ พี่สาว อายุ 30 ปี และตัว ผู้ให้ข้อมูล บิดา มารดา มีอาชีพค้าขาย พี่สาวทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล รายได้ของครอบครัวมาจากการค้าขาย ฐานะปานกลาง

1.3 สัมพันธภาพของครอบครัว สัมพันธภาพของครอบครัวห่างเหินเมื่อเริ่มดูแลตนเองได้ซึ่งขณะนั้นอายุประมาณ 11 ปี และขัดแย้งในบางโอกาส ดังกล่าวไว้ว่า

“ก็อยู่กับพ่อแม่ตั้งแต่เล็กเกิดมาเขาก็เลี้ยงผมเองพี่สาวอีกคน ตอนนั้นเขาวิ่งผลไม้ ต้องไประของบ้าง จันท้าง เอาผมกับพี่ไปด้วย ผูกเปลนอนในรถแหละ พ่อขับรถเอง ก็อยู่มาอย่างนั้นแหละ จน ป.5 เขาเห็นอยู่บ้านกัน ได้ก็ไม่เอาไปด้วย ให้อยู่บ้านสองคนกับพี่” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

“(แม่) ขนผัก พ่อผมไปส่งป้า เอาของไปลงให้แม่เที่ยงคืน กลับมาตีหนึ่ง แล้วตีสองครึ่ง เอารถไปส่งแม่ที่ตลาด ตีสี่กลับมานอน 7 โมงตื่น สองโมงครึ่ง ไปรับแม่กลับ ผมกลับไปหกโมงครึ่ง หุมนึงเขาก็นอนแล้ว ผมกลับเห็นภาพนี้ทุกวัน พ่อขอยหอมกระจ่ายทุกวัน” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

1.4 ลักษณะการเลี้ยงดู สำหรับลักษณะการเลี้ยงดูแบบตามใจ ให้อิสระ ขาดการสื่อสารที่เหมาะสม นำสู่ความขัดแย้ง ดังกล่าวไว้ว่า

“ผมไม่ค่อยได้คุยกับเขา ผมก็ไม่รู้เขา เขาคิดกับผมหรือใจ ก็น่าจะใช่ตั้งแต่เล็กมาเหมือนผมไม่เชื่อเขา แล้วผมก็ไม่พูดอะไรต่างคนต่างอยู่ ถ้าพูดก็ไม่จบ เขาพูดไม่ค่อยรู้เรื่อง แม่หัวโบราณเข้าใจอะไรยากพูดอะไรไม่ค่อยเข้าใจ วันๆ ก็ทำแต่งาน ผมพูดหมดทุกคนในบ้าน แต่เวลาที่มีเรื่องก็ไม่ค่อยคุย แบบคุยไม่ค่อยรู้เรื่อง” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

“...เกิดเป็นชีวิตมันนะถามว่ามันต้องทำอะไรบ้างนอกจากขอตั้ง พ่อมันชักเสื้อผ้าให้ รีดให้ ทั้งๆ ที่เราก็ก็นื้อยมาสารพัดอย่างแล้ว เหลือแต่กางเกงในนั้นแหละที่ไม่ได้ทำให้มัน” (มารดาผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 6 กรกฎาคม 2552)

“ผมไม่ไหวแล้วนะ แม่ผมเอาแต่ความคิดตัวเองเป็นหลัก ที่หมอเห็นนะเขาไม่ใช่ออย่างนั้น 20 ปี ไม่เคยจะถาม ลูกเรียนเป็นไง มีปัญหาอะไร มีแต่ ไอ้เหี้ย ไอ้สัตว์ ไอ้ดิบหาย อย่างวันที่ผมไปศาล รอยางร้ว ไม่ถามสักคำทำไมมาช้า เห็นหน้าเอาเลย ไอ้เหี้ย มึงมันเหี้ย เป็นคนกับเขา ไม่ได้หรอก ผมก็รู้ว่าเขาเครียด แต่ลูกไม่ใช้ที่สบายอารมณ์นะหมอ ผมตั้งใจไว้แล้ว ผมจะไม่พูด

กับเขา นี่มันเกินขีดความอดทนของผมแล้ว รถท่อไอเสียรั่วของดังไปทำ เขาบอก ไอ้ดิบหายรถซื้อมาดีๆ มึงจะแต่งให้มันเป็นเหยื่ออะไรนักหนาไอ้สัตว์ ทำไมเขาไม่พูดกับผมดีๆ บ้างละ...”
(ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2552)

2. บริบทของกลุ่มเพื่อน

กลุ่มเพื่อนเปลี่ยนไปตามบริบทของผู้ให้ข้อมูลกล่าวคือ ช่วงวัยเด็กสนใจการเล่นสนุก กลุ่มเพื่อนจะเป็นกลุ่มคนที่อายุมากกว่าซึ่งเล่นสนุกเหมือนกัน เมื่อเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มเพื่อนส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานศึกษาเดียวกัน และเมื่อเป็นผู้เสพยา และขายยาบ้า เพื่อนส่วนใหญ่จะเป็นเครือข่ายซื้อขายยาบ้าเหมือนกัน และในจำนวนนี้มีบางคนที่ถูกจำคุก ดังกล่าวที่ว่า

“...ในนั้น (โต๊ะสนุก) ผมเด็กสุดมีแต่คนโตๆ แต่ผมตัวใหญ่ออย่างนี้แหละ (ก้มมองตัวเอง) แม่ก็บ่น บ่นก็บ่นไป จนจบ ป.6” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)
“เพื่อนเพิ่งออกมาจากคุก มันมาเจอคู่ปรับขิงเลย วันนั้นผมไม่ได้ไปเองเพื่อนขีรถมารับ พอไปถึงยังไม่ลงจากรถเลยเสียงป็นดังแล้วตานี้ก็บ้านใครบ้านมัน (หัวเราะ)” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

3. บริบทของสถานศึกษา

สถานศึกษาดังอยู่ใกล้ถนนสายหลักที่ใช้สัญจรระหว่างจังหวัดหนึ่งไปจังหวัดหนึ่ง ห่างจากตัวเมือง 18 กิโลเมตร รอบๆ สถานศึกษาเป็นชุมชน ที่มีอาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง ค้าขาย การคมนาคมสะดวกรวดเร็ว มีระบบการส่งเสริมป้องกันมิให้นักศึกษาเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยการจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดให้นักเรียนมีโอกาสดแสดงความสามารถ ด้านต่างๆ รวมถึงการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด การฟังและปฏิบัติธรรม ตามช่วงเวลาที่วางแผนไว้ สำหรับการค้นหาผู้เสพยาบ้าจะมีการตรวจปัสสาวะของนักศึกษาทุกคนในภาคเรียนแรกของปีการศึกษา โดยร่วมมือกับสำนักงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) และโรงพยาบาลในพื้นที่ ตลอดจนมีการสุ่มตรวจปัสสาวะผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงในช่วงเวลาต่างๆ ตามความสงสัยของอาจารย์ผู้ดูแล เมื่อพบผู้เสพยาบ้าจะดำเนินการ ตามระบบของสถานศึกษา คือ แจ้งผู้ปกครอง และทำข้อตกลงให้ออกจากสถานศึกษาหากยังตรวจปัสสาวะพบว่าเสพยาบ้า ในบางส่วนจะส่งเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาของโรงพยาบาล ในกรณีของนักศึกษาที่เป็นผู้ค้ายาบ้าจะถูกไล่ออกทันที

วิถีชีวิตการเสพยาบ้า

1. วิถีชีวิตก่อนเสพยาบ้า

ผู้ให้ข้อมูลใช้ชีวิตอยู่ห่างจากครอบครัว เพื่อทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ เช่น การเล่นสเก็ต เป็นต้น ดังคำกล่าวที่ว่า

“...ผมปั่นจักรยานจากโรงเรียน (ประถมศึกษา) กลับบ้านไม่ถึง 10 นาที ก็เปลี่ยนเสื้อผ้า กินข้าวก็เข้าโต๊ะ ก็อย่างนี้ทุกวัน ไม่มีดึกไม่กลับ (บ้าน)...” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

2. จุดเปลี่ยนที่ตัดสินใจเสพยาบ้า

เริ่มเสพยาบ้าครั้งแรก เมื่อ อายุ 13 ปี เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การตัดสินใจเสพยาบ้า เป็นไปตามความอยากรู้อยากลอง และสภาวะการณ์ เช่น การอยู่ใกล้ชิดเพื่อนที่เสพยาบ้า การได้กลิ่นหอมของยาบ้า และการถูกชักชวนให้เสพยาบ้า เป็นต้น ดังคำกล่าวที่ว่า

พวก ม. 4 ม.5 ผมน่าจะคบคนโต ไม่คบรุ่นเดียวกันหรอก ก็คุยกัน ไปด้วยกันเห็นพวกมันดูด มันชวนก็ดูด...” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

นอกจากนั้นแล้วยังมีความเชื่อเกี่ยวกับการเสพยาบ้าว่าเป็นเรื่องที่วัยรุ่นอยากทดลองว่า เป็นอย่างไร ดังคำกล่าวที่ว่า

“...วัยรุ่น ไร มันอยากรู้อยากลอง เห็นเขาดูดกันกลิ่นก็หอม แค่มันถามเอาเปล่า ก็เสร็จแล้ว ดูดก็ดูด...” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

3. วิถีชีวิตการเป็นผู้เสพยาบ้า

ผู้ให้ข้อมูลใช้ชีวิตเปลี่ยนไปจากเดิม ส่วนใหญ่ใช้เวลา อยู่กับการเสพยาบ้า การขายยาบ้า แยกตัวจากครอบครัว ที่น่าสนใจคือ การเสพยาบ้าในปริมาณ และความถี่ มากขึ้น ตามลำดับ โดยจากการเริ่มเสพยาในปริมาณไม่มากนัก เป็นการเสพยาในปริมาณ 10 เม็ดต่อวัน เป็นประจำ ดังคำกล่าวที่ว่า

“เป็นสิบตลอดแหละทุกวันไม่เคยเลิกเลยนา เพิ่งจะเลิกเนี่ย...” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

“... โอ๊ย ตอนนั้นขายกระจ่าย เอามาที่เป็นร้อย เทียวละ ถุงหนึ่ง (400 เม็ด) ดังเลข โคนตำรวกวด (ไล่จับ)... ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

การเข้าถึงขาบ้าของผู้ให้ข้อมูล สามารถหาขาบ้ามาเสฟได้ง่าย และสะดวกเนื่องจากอยู่ใกล้ชิดกับผู้ค้าขาบ้า และเป็นผู้ค้าขาบ้าเอง อีกด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า

“เข้า (เข้าเรียน) ไปแรกๆ ยังไม่รู้จักใคร แต่พอคุ้นก็เริ่มแล้ว เทอม 2 ดุคยาแล้ว ดุคไม่พอ ทำไง ก็ทำขาบ้า (ขายขาบ้า) เอาจากรุ่นพี่แหละขอเขาทำ ทีละ 5 ทีละ 10 (เม็ด) ก็ส่งตรงจำนวน ตรงเวลา เขาก็ให้มากขึ้นแบบไวใจใจ ผมก็ขอทำเองเลย (ไปรับขาบ้าจากผู้ค้ารายใหญ่เอง) ทีนี้ก็ ไม่ต้องผ่านพวกนั้นแล้ว ไปรับเอง 20 30 อัน แต่ตอนนั้นมัน ถูกนะ ขายง่าย อัน (เม็ด) หนึ่งก็ได้ 100 (บาท) วันๆ ได้ตั้งเยอะ ดุคมากขึ้นอีก ทุกวัน วันละ 3 วันละ 5 ต้องได้ (เสฟ) มาทำ (ขายขาบ้า) เต็มตัวเลยนี่ ม.2” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

การเสฟขาบ้า และวิถีชีวิตดังกล่าว ก่อให้เกิดผลกระทบสองส่วน คือ ผลกระทบต่อตนเอง และคนใกล้ชิด ผลกระทบต่อตนเอง ได้แก่ เป็นผู้ค้าขาบ้า ถูกตำรวจติดตาม ถูกดำเนินคดี เสียโอกาสทางการศึกษา ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ ดังคำกล่าวที่ว่า

“โอ้พวกนั้นเอา (ขาบ้า) ที่ผมทั้งนั้นแหละ ทำได้ไม่เท่าไรหรอก ก็โดนจับ...มัน Power ตะโกน เฮ้ย มีงเอาเปล่า (ซื้อขาบ้าหรือไม่) อาจารย์เขาก็ต้องมีสงมึสาย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

“...ไปต่อ ปวช. ที่... เรียนได้ปีเดียวออก มีเรื่องทะเลาะกัน ในโรงเรียนแต่ถึงไม่มีเรื่อง ก็โดนทอยอยู่แล้ว พอออกมา ก็ไปเรียน กศน. ผม ว่าคนไม่สนใจเรียนนะเรียนที่ไหนก็ได้ ให้ได้วุฒิ มาเถอะมันไม่เอาความรู้อยู่แล้ว อาทิตย์เรียนวันเดียว ก็ทั้งเทียว ทั้งเสฟยา...” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

“...ก่อนโดนจับ ข้างวัดตำรวจมันตามจับผมในร้านค้า มันบอกไม่หยุดยิง ผมก็หนีซิคับ หนีไปกรุงเทพฯ ไปทำงานที่โน่น” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

สำหรับผลกระทบต่อคนใกล้ชิด ได้แก่ การทำให้บิดา มารดาเสียใจ ดังคำกล่าวที่ว่า

“ตกใจซี ตอนมันโดนจับ คนเขาก็อีกกันว่ามันดูดยา ขาขา เราถามมันก็เปล่าๆ รู้ว่าจนตำรวจจับนี้แหละถึงรู้ มันนำท้อแท้ไหมล่ะ ทำเหนื่อยงกๆ เงินทองจะไปไหนก็ให้มัน ยังมีเรื่องอย่างนี้อีก พ่อมันนี่ร้องไห้เลยนา...” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

4. วิธีชีวิตเมื่อเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพของผู้ติดยาเสพติด

ผู้ให้ข้อมูลเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสภาพของผู้ติดยาเสพติด 2 ครั้ง โดยครั้งแรก สถานพินิจเด็ก และเยาวชน ส่งตัวเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลประจำจังหวัด 4 เดือนโดยเข้ารับการรักษา 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ซึ่งระหว่างนั้นไม่มีเจตนาจะลดหรือเว้นระยะการเสพยาบ้า และยังคงดำเนินพฤติกรรมเหมือนเดิม ดังคำกล่าวที่ว่า

“... ไปบำบัดที่โรงพยาบาล... อาทิตย์ละครั้ง แต่ไม่เคยหยุดเลยนาวันละ 10 (เม็ด) ทุกวัน ตอนนั้น ก็ยังขายอยู่ทุกอย่างเหมือนเดิม ไม่คิดอะไรเลย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

การบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดครั้งที่ 2 มาจากความตั้งใจของผู้ให้ข้อมูล และเงื่อนไขของสถานศึกษา ระหว่างการบำบัดรักษาผู้ให้ข้อมูลให้ความร่วมมือดีมาก (มารอบุ้มนักเรียน หากถึงช้ากว่าเวลาที่นัดหมายจะโทรแจ้งให้ทราบ หากผู้บำบัดไปถึงช้าผู้ให้ข้อมูลจะโทรศัพท์ตาม) สามารถเว้นระยะการเสพยาบ้าได้ประมาณ 3 เดือน ตรวจปัสสาวะได้ผลเป็นลบ จากกระบวนการซักถามพูดคุยและการตรวจสอบข้อมูลแวดล้อมไม่พบการเสพยาบ้าซ้ำ ดังคำกล่าวที่ว่า

“ไม่รู้เหมือนกัน มันนึกขึ้นมาได้ ใจคิดอยากเลิกทุกอย่าง ให้มันจบไป ก็เลยเดินขึ้นมาให้อาจารย์ตรวจ ถ้าผมไม่ขึ้นมาเขาก็ตรวจไม่เจอหรอก” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

“ถ้าผมไม่ยอมก็ไม่เจอหรอก ผมไม่เคยคิดเลยจะหยุดได้ หยุดมาเป็นเดือนนี้รู้สึกดี ภูมิใจ ตั้ง 5 ปี 6 ปีมาไม่เคยหยุดเลย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

ข้อนำสังเกตคือ ระหว่างที่หยุดค้า และหยุดเสพยาบ้าจะมีการติดทบทวนตนเองเกี่ยวกับการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาบ้าได้ในระดับหนึ่ง ดังคำกล่าวที่ว่า

“เพื่อ เหมือนมันทำมานาน ไม่สบายใจไปไหนมาไหนต้องระวัง นั่งอยู่ตรงนี้แป๊บต้องไปแล้ว มานั่งอยู่นานๆ ไม่ได้หรอก อยู่...ก็อยู่ไม่ได้ อยู่...2 เดือน อยู่กรุงเทพฯ 5 เดือน กลับมาใหม่ มานั่งคิด ไปก็ดังก็มี อะไรก็มี มีครบหมดทุกอย่างแล้ว ไม่ต้องการอะไรแล้ว เหลือแค่ความสุขอย่างเดียว” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

“...เทอมนี้ต้องตั้งใจ แต่ตอนนี้ ไม่เคยมีเรื่องยาเสพติดเข้ามาในสมองเลยนะ ใครมาถามก็บอกมึงไปซื้อที่อื่นถูกลงแล้ว ก็ไม่ยุ่งไม่อะไร แต่คนอื่นใจไม่รู้” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

ใช้เวลาอยู่กับครอบครัวมากขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า

“(พ่อแม่) น่าจะรู้ (ว่าหยุดเสพยาบ้า) ผมอยู่บ้านทุกวัน เมื่อก่อนเข้ากลับบ้าน เดี่ยวนี้กลับบ้าน อยู่บ้านคุยโทรศัพท์ สี่ทุ่มก็นอน นอนทั้งวัน กิน น้ำหนักเพิ่มเป็น 10 โล ตอนนี้เล่นตะกร้ออยู่” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

ถึงอย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลใช้เวลาว่างกับกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม คือการเล่นการพนัน เช่น เล่นไพ่ เล่นไฮโล เป็นต้น ดังคำกล่าวที่ว่า

“...ผมมันมีอะไรทำอะ เล่นบ๊อคเค็งบ้าง ไฮโลบ้าง ข้างบ้านนะเข้าไปตอนไหนก็เล่นได้ ว่างก็ไปบ้านแฟน...” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

การรับรู้ต่อการออกฤทธิ์และความหมายของยาบ้า

1. การรับรู้ต่อการออกฤทธิ์ของยาบ้า

ยาบ้ามีฤทธิ์ ทำให้พึงพอใจ เพลิดเพลิน นอนไม่หลับ และไม่รู้สึกลึกซึ้ง ดังคำกล่าวที่ว่า

“สนุก มันสนุก ทำอะไรก็เพลิน ทำอะไรก็ดูดี มันอยู่ที่คนด้วย ถ้าจิตอ่อนก็เห็นผี เห็นคำรวง” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

“...ผมนอนไม่หลับกินไม่ได้ มันไม่หิว อาทิตย์นึง กินข้าวสัก 2 วัน...” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

สำหรับกรณีที่ใช้ติดต่อกันอาจเกิดการหลอนได้ ดังคำกล่าวที่ว่า

“ มีบ้าง ไม่มีบ้าง จริงๆ แล้วใจมันคิดไปเอง มันไม่มีอะไรหรอก สร้างภาพอย่างโน้น
อย่างนี้ มันนอนไม่หลับก็ระแวงเห็นคน โน้นคนนี่ คิดไปเอง...” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์,
3 กรกฎาคม 2552)

2. ความหมายของยาบ้า

จากประสบการณ์ของการเป็นผู้เสพยาบ้า จึงมีมุมมองต่อความหมายของยาบ้าว่า
หมายถึง สิ่งที่จะช่วยให้ไม่เครียด ทำกิจกรรมที่สนใจได้นาน ดังคำกล่าวที่ว่า

“คุณมัน ไม่เครียด คุณไปแล้ว อย่างเราแบบนอนไม่หลับถ้ามีคนมาเอาของดีสองดีสาม
เราก็ไม่นอนซึ้งไปเรื่อย เราก็ไม่เครียด ขาย (ยาบ้า) ได้ตลอดถ้าอยู่บ้านเรียก (ซื้อยาบ้า) ตอนไหน
ก็(ขาย) ตอนนั้น” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5, สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม 2552)

สรุปวิถีชีวิตของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

วิถีชีวิตก่อนเสพยาบ้า ใช้ชีวิตห่างจากครอบครัว เพื่อทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ และ
การขายยาบ้า จุดเปลี่ยนที่ตัดสินใจเสพยาบ้า เกิดขึ้นเมื่อ อายุ 19 ปี การตัดสินใจเสพยาบ้าเป็นไปตาม
สถานการณ์ ความอยากรู้อยากลอง และความเชื่อเกี่ยวกับการเสพยาบ้าว่าเป็นเรื่องที่วัยรุ่นทั่วไปต้อง
ทดลองเนื่องจากเป็นเรื่องที่ต้องหาคำตอบด้วยตัวเอง ใช้ชีวิตเปลี่ยนไปจากเดิม ส่วนใหญ่ใช้เวลา
อยู่กับเพื่อน การเสพยาบ้า ขายยาบ้า แยกตัวจากครอบครัว วิถีชีวิตเมื่อเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา
และฟื้นฟูสภาพของผู้ติดยาเสพติด สามารถเว้นระยะการเสพยาบ้าได้ สำหรับการรับรู้การออกฤทธิ์
ของยาบ้า ทำให้พึงพอใจ เพลิดเพลิน และ มีความสุข นอนไม่หลับ ไม่รู้สึกหิว ในมุมมองของผู้ให้
ข้อมูลรายที่ 5 ให้ความหมายว่า ยาบ้า หมายถึง สิ่งที่จะช่วยให้ไม่เครียด ทำกิจกรรมที่สนใจได้นาน

วิถีชีวิตของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6

ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6 เพศชาย อายุ 17 ปี เสพยาบ้ามานาน 1 ปี กำลังศึกษาอยู่วิทยาลัย
อาชีวศึกษา ระดับชั้น ปวช. ปีที่ 3 แผนกช่างยนต์ สถานภาพสมรส โสด อาศัยอยู่กับ บิดา อายุ 47 ปี
มารดาอายุ 38 ปี และน้องชาย อายุ 13 ปี บิดามารดามีอาชีพค้าขาย สัมพันธภาพของครอบครัวห่าง
เหิน และขัดแย้งกัน ลักษณะการเลี้ยงดูไม่แน่นอนเปลี่ยนแปลงไปตามวัย และพฤติกรรมของผู้ให้
ข้อมูล กล่าวคือ วัยเด็กการเลี้ยงดูเป็นแบบเข้มงวด ควบคุม มีการทำโทษรุนแรง แต่เมื่อ เกิดความ

กดดัน และความกลัวจนหนีออกจากบ้าน บิดา มารดา จึงให้อิสระมากขึ้น รวมถึง มารดาปกปิดบิดาไม่ให้รับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของผู้ให้ข้อมูล เช่น การเสพยาบ้า การลักขโมย การไม่รับผิดชอบการเรียน เป็นต้น

บริบทของสิ่งแวดล้อม

1. บริบทของครอบครัว

1.1 ลักษณะที่พักอาศัย ที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนกึ่งเมือง บ้านเรือนอยู่ใกล้ชิดเรียงราย เกาะกลุ่มกัน บ้านที่พักเป็นบ้านครึ่งตึกครึ่งไม้ ด้านหน้าเป็นเพิงขายอาหารตามสั่ง ติดกับถนนสายหลักของอำเภอ

1.2 จำนวนสมาชิก และการประกอบอาชีพ ครอบครัวมีจำนวนสมาชิก 4 คน ประกอบด้วย บิดา อายุ 47 ปี มารดาอายุ 38 ปี น้องชาย อายุ 13 ปี และตัว ผู้ให้ข้อมูล บิดา มารดา มีอาชีพ ค้าขาย รายได้ของครอบครัวมาจากการค้าขาย ฐานะปานกลาง

1.3 สัมพันธภาพของครอบครัว สัมพันธภาพของครอบครัวห่างเหิน และขัดแย้งกัน ดังคำกล่าวที่ว่า

“เขา (พ่อ แม่) วิ่งรด ขายตามตลาดนัด ตามบ้าน ไปเช้ากลับ 2-3ทุ่ม ผมก็อยู่กับยาย พอโตก็อยู่กับน้อง 2 คน บ้านผมมันติดกับบ้านยาย เขาพึ่งมาขายที่บ้าน ได้สัก ปีกว่าๆ นี่แหละ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)

“เขาต้องจับผิดผมตลอด มีอยู่วันหนึ่ง เบื่อแล้วไม่อยากออกจากบ้าน เพื่อนมาหา มาดูหนังที่บ้านพ่อผมก็ว่า” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)

“ครับมามากเลย เขาไม่เข้าใจเรา” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)

1.4 ลักษณะการเลี้ยงดู ลักษณะการเลี้ยงดูไม่แน่นอนเปลี่ยนแปลงไปตามวัย และพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูล กล่าวคือ วัยเด็กการเลี้ยงดูเป็นแบบเข้มงวด ควบคุม มีการทำโทษรุนแรง แต่เมื่อ เกิดความกดดัน และความกลัวจนหนีออกจากบ้าน บิดา มารดา จึงให้อิสระมากขึ้น รวมถึง มารดาปกปิดบิดา ไม่ให้รับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของผู้ให้ข้อมูล เช่น การเสพยาบ้า การลักขโมย การไม่รับผิดชอบการเรียน เป็นต้น ดังคำกล่าวที่ว่า

“พ่อฟาดผมด้วยสายยางขาดเลย...ตอนนั้นเขาไปขายของ บ้านไม่มีคนอยู่ ผมเฝ้าบ้าน เสาร์-อาทิตย์ เขาถือรถหมด มีอยู่วันหนึ่งเขามาเจอผมออกจากบ้าน ผมก็โดน ผมมาเย็น หุงข้าวยังไม่สุกเขากลับมาว่าข้าวยังไม่สุก ปัญหาที่เกิดขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)

“ผมคิดว่า สักวัน ภูไม่อยู่หรอก สักวัน มีอยู่วันผมก็ไม่เข้าบ้าน แค่ 3-4 ชม. ก็ตามหาแล้ว หากผมไม่เจอ ผมเห็นเขาออกตาม นั่งอยู่ใต้สะพาน ผมไม่รู้จะ ไปไหน เขาขี่รถมาผมก็หลบ แล้วก็ไปนอนบ้านลุง เข้ามาเขามาตามบ้านลุง แม่ร้องให้ ลุงช่วยพูดให้ว่าอย่าไปตีมัน จริงๆ แล้ว มันไม่ตั้งใจ (หนีออกจากบ้าน) แต่ถ้ากลับไปโดนแน่ๆ ก็เลยไม่กลับ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)

“ตอนนี้ เขาค่อนข้างกลัวผมเยอะ ตั้งแต่หนีออกจากบ้านไป” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)

ปัจจุบัน มารดาปกปิดบิดา ไม่ให้รับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของผู้ให้ข้อมูล เช่น การเสพยาบ้า การลักขโมย การไม่รับผิดชอบการเรียน เป็นต้น เพราะไม่ต้องการให้เกิดความขัดแย้งในครอบครัว ดังคำกล่าวที่ว่า

“เรื่องนี้พ่อแม่ไม่รู้ไม่ได้ละ ไม่งั้นก็โดนทั้งหมดจะหาว่าเราอย่างนั้นอย่างนี้ ตอนมันขโมยทองแม่ใหญ่ หนูก็ไม่บอกเขาหรอกเดี๋ยวเป็นเรื่องใหญ่ หมอมืออะไรก็ส่งมันไปแล้วกัน ไม่ต้องไปบ้าน พ่อแม่จะสงสัย” (มารดาผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 6 กรกฎาคม 2552)

“พี่รู้ไหมเด็กไม่เข้าเรียน โทรไปให้ผู้ปกครองมาพบ แม่เขาก็มาตลอด แล้วขอร้องไม่ให้บอกพ่อ หนูว่าเขาดูแล้วไม่ได้หรอก เพราะยังนับวันยังแยะ พ่อจะรู้อีกทีก็ออกแล้วนั่นแหละ” (อาจารย์คนที่ 3, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)

2. บริบทของกลุ่มเพื่อน

กลุ่มเพื่อนส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มวัยรุ่นแถวบ้านที่พักอาศัยอยู่ใกล้เคียงกัน ไม่ได้ศึกษาเสพยาบ้า กินเหล้า เที่ยวกลางคืน ปัจจุบันบางคนถูกจับดำเนินคดีเกี่ยวกับเรื่องยาบ้า บางส่วนเป็นเพื่อนที่อยู่สถานศึกษาเดียวกัน ซึ่งเป็นลูกค้าที่ฝากซื้อขายยาบ้า ดังคำกล่าวที่ว่า

“รู้ว่ามันเล่น (เสพยาบ้า) อยู่ก่อน ไม่ได้คิดอะไรก็เฉยๆ ...มันก็สนิทกันมันซื้อมา หมออยู่กับมัน มันให้ก็ซื้อ ตอนนั้นไม่คิด” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)

“เพื่อนคนนั้นแหละหลอกเอาโทรศัพท์ผมไป เพียงคืนจะคืน เอาไปจำหน่ายที่แม่มัน แต่จริงๆ มันเอาไปขาย บางทีฝากดังไป 500 มันต้อง 3 อัน มันให้มาอันเดียว ว่าเดี๋ยวกูเอาให้ มันก็โยกไปอีก ผมให้ไปอีก พันก็ ผมก็ตามจะเอาของมันมาขาย ไอ้นี้รอมันทิ้งกระจาย ฟีนังฟีน มันไม่สนใจหรอกมันคิดลึก” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)

“เพื่อนก็ผมโดนจับไป 2 คน ที่เหลือมันก็เลิกแล้ว” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)

3. บริบทของสถานศึกษา

สถานศึกษาดังอยู่ใกล้ถนนสายหลักที่ใช้สัญจรระหว่างจังหวัดหนึ่งไปจังหวัดหนึ่ง ห่างจากตัวเมือง 18 กิโลเมตร รอบๆ สถานศึกษาเป็นชุมชน ที่มีอาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง ค้าขาย การคมนาคมสะดวกรวดเร็ว มีระบบการส่งเสริมป้องกันมิให้นักศึกษาเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยการจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดให้นักเรียนมี โอกาสแสดงความสามารถ ด้านต่างๆ รวมถึง การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด การฟังและปฏิบัติธรรม ตามช่วงเวลาที่วางแผนไว้ สำหรับการค้นหา ผู้เสพยาบ้าจะมีการตรวจปัสสาวะของนักศึกษาทุกคนในภาคเรียนแรกของปีการศึกษา โดยร่วมมือ กับสำนักงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) และโรงพยาบาลในพื้นที่ ตลอดจนมีการ สุ่มตรวจปัสสาวะผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงในช่วงเวลาต่างๆ ตามความสงสัยของอาจารย์ผู้ดูแล เมื่อพบ ผู้เสพยาบ้าจะดำเนินการ ตามระบบของสถานศึกษา คือ แจ้งผู้ปกครอง และทำข้อตกลงให้ออกจาก สถานศึกษาหากยังตรวจปัสสาวะพบว่าเสพยาบ้า ในบางส่วนจะส่งเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา ของโรงพยาบาล ในกรณีของนักศึกษาที่เป็นผู้ค้ายาบ้าจะถูกไล่ออกทันที

วิถีชีวิตการเสพยาบ้า

1. วิถีชีวิตก่อนเสพยาบ้า

ผู้ให้ข้อมูลใช้ชีวิตเปลี่ยนไปตามลักษณะของการเลี้ยงดู และความรู้สึกลึกซึ้งในที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ การเลี้ยงดูแบบควบคุมเข้มงวดในวัยเด็ก ทำให้มีพฤติกรรมตามกฎของบ้าน แต่เมื่อเข้าสู่ ช่วงวัยรุ่นเกิดความรู้สึกเบื่อรู้สึกกดดัน พฤติกรรมจะเปลี่ยนไปในทางตรงข้ามกับกฎที่วางไว้ เช่น การหนีออกจากบ้าน เป็นต้น ดังคำกล่าวที่ว่า

“เมื่อก่อนกลับจากโรงเรียนก็อยู่บ้าน นอนดูหนัง รอแม่กลับมาบ้านก็เปิดประตูรับ 3 หุ่น ก็นอนอยู่บ้านตลอด” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)

“เมื่อก่อนก็อยาก ไปเที่ยว แต่ไปไม่ได้ พ่อติกระยา” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)

“เขาถามว่ามึงหนี (ออกจากบ้าน) ทำไม ผมก็บอกเข้ามาที่ตึ้นะจ๊ะ จากนั้นมาแม่ผมก็จะกัน (ไม่ให้โดนบิดาว่ากล่าวหรือทำโทษ) จะออกหน้าให้ตลอด” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)

ที่น่าสังเกต คือ เมื่อทางบ้านผ่อนผัน และควบคุมน้อยลง ผู้ให้ข้อมูล เริ่มใช้ชีวิตอิสระมากขึ้น ออกเที่ยวกลางคืน และทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน ดังคำกล่าวที่ว่า

“พี่ของเพื่อนผมมันเลิกกับเมียมาเครียด ผมก็พาเที่ยวกัน ผมอยากไปด้วย” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)

“ก็ไม่เคยเก (หัวเราะ) แต่พามาเที่ยวบ่อยเที่ยวดีทุกวันๆ ตามเพื่อนเที่ยวทุกวัน อยู่กับเพื่อนก็ดี” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)

2. จุดเปลี่ยนที่ตัดสินใจเสพยาบ้า

เริ่มเสพยาบ้าครั้งแรก เมื่อ อายุ 16 ปี เรียนชั้นปวส.ปีที่ 2 การตัดสินใจเสพยาบ้า เป็นไปตามความอยากรู้อยากลอง และสภาวะการณ์ เช่น การอยู่ใกล้ชิดเพื่อนที่เสพยาบ้า และการถูกชักชวน เป็นต้น ดังคำกล่าวที่ว่า

“(ครั้งแรกที่เสพยาบ้า) บ้านเพื่อนผม เราลัดจากไปเที่ยวกันมา ที่แรกเขาบอกดูซิดูเลข มันไม่บ้าหรอก ผมอยากรู้ก็ดู ดู ไปก็ไม่เห็นรู้สึกอะไรอะไรๆ ก็แค่นั้นแหละ” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)

นอกจากนั้นแล้วยังมีความเชื่อเกี่ยวกับการเสพยาบ้าว่าเป็นเรื่องที่วัยรุ่นอยากทดลองว่าเป็นอย่างไร ดังคำกล่าวที่ว่า

“โ้ย มันธรรมดา มันอยากรู้อยากลองมันก็ใช้กันเป็นปกติลองใช้แล้วก็ยาว” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)

3. วิถีชีวิตการเป็นผู้เสพยาบ้า

ผู้ให้ข้อมูลใช้ชีวิต แยกตัวจากครอบครัว ส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่กับกิจกรรมที่ตนเองสนใจ รวมกลุ่มกับเพื่อน เช่น เล่นเกมส์ เที่ยวกลางคืน ดื่มเหล้า และการเสพยาบ้า เป็นต้น ดังคำกล่าวที่ว่า

“ปวช. นี่แหละ เล่นเกมส์ ไปเที่ยว เพื่อนอีกคนรวยก็ไปเที่ยวเทค ผับ ทั้งเหล้า ทั้งยา (ยาบ้า).” (ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 6, สัมภาษณ์, 4 กรกฎาคม 2552)